

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Kapitein der Grenadiers.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein der Infanterie.

M. R. H. CALMEIJER, 1e Luitenant der Infanterie, werkzaam bij de Hoogere Krijgsschool. P. W. PIETERS, Ritmeester der Huzaren. A. ETERMAN, 1e Luitenant der Artillerie, Lid der Commissie van Proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.50

104de JAARGANG

No. 1

JANUARI 1935

INHOUD.

	Blz.
De voortgezette Opleiding van reserve-officieren, door Dr. J. H. RONHAAR.....	2
Tactische Prijsvragen, Oplossing van Tactische Prijsvraag no. 2	10
Opmerkingen naar aanleiding van de oefeningen met Lichte Troepen in Augustus 1934, door H. A. C. FABIUS	18
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	25
Beoefening van het tuchtrecht in de weermacht	38
Nieuwe Uitgaven.....	39
Uit de Vakpers	43

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1935

DE VOORTGEZETTE OPLEIDING VAN RESERVE-OFFICIEREN

DOOR Dr. J. H. RONHAAR,
Reserve-kapitein 18 R.I.

Met meer dan gewone belangstelling volgde ik, wat er in den laatsten tijd gepubliceerd werd over de opleiding van den beroepsofficier, doch met nog grooter verlangen heb ik uitgezien naar een redelijke oplossing van het vraagstuk der voortgezette opleiding van reserve-officieren. Men hoort er weinig over en toch kan niet ontkend worden, dat dit een der brandende kwesties is der oorlogsorganisatie, immers de aanvoering van de lagere eenheden is gelegd in handen der res. officieren. Of dit wel geheel juist is, dan wel slechts ten deele of mogelijk geheel onjuist, zijn vragen, die hier buiten beschouwing kunnen blijven, immers daar spelen financieele, politieke, massa-psychologische argumenten een veel belangrijker rol dan de zuiver technische; wij hebben de organisatie te nemen zooals die is en kunnen dan vragen of daarin zonder belangrijke kosten verbetering kan worden gebracht.

Op welke wijze wordt nu gezorgd, dat de aanvoerders bekwaam blijven voor de taak, die bij mobilisatie op hun schouders zal worden gelegd en tevens om hen op te leiden voor de naast-hoogere rangen? Inderdaad wordt zeer veel gedaan en ik kan mij indenken, dat men „aan hoogerhand” met verwondering zal vragen, wat er dan nog aan ontbreekt ¹⁾ en waarom er zoo weinig medewerking van de kant der betrokken res. officieren bestaat. Op deze twee vragen zal ik trachten een antwoord te geven. Het leveren van critiek is in het algemeen een buitengewoon ondankbaar werk en vooral in het militaire wordt critiek ongaarne gehoord en nog minder graag gezien, doch daarom is zij ook daar niet minder noodzakelijk dan in eenige andere organisatie. ¹⁾ Wie b.v. thans nog eens herleest wat een aantal subalterne zee-officieren in 1929 in het Marineblad geschreven heeft over het gebruik van Inlanders op de vloot; wie weet, dat de adviezen daarin gegeven niet zijn opgevolgd en de treurige resultaten daarvan kent, moet tot de overtuiging komen, dat aan juiste en goed bedoelde critiek, ook al is die momenteel onaangenaam, werkelijk wel aandacht mag worden gewijd.

Gaan we na welke gelegenheid er geboden wordt voor de verdere ontwikkeling en opleiding der res. officieren, of zooals men ze ook kan noemen, der oorlogsaanvoerders.

a. Wintercursussen met daaraan verbonden een tactische oefening gedurende twee dagen in het veld.

Deze cursussen zijn niet populair en velen verkiezen in den zomer een week gecompriimeerd te worden. Ongetwijfeld zijn er, die op eerstbedoelde wijze hun verplichtingen nakomen, omdat zij bezwaar hebben tegen die

¹⁾ Zie ons naschrift. Red.

zomerweek en dus maar een wintercursus nemen, al zijn daaraan de volgende bezwaren verbonden:

1. *De combinatie der leerlingen laat vaak veel te wenschen over*, het zijn vogels van diverse pluimage. Zoo is bijv. het volgende gezelschap: een oudere kapitein, B.C., een paar eerste luitenants, C.C., een aantal piepjonge luitenants geen klas om vruchtbaar les aan te geven. Zoo'n klasse lijkt een éénmans-schooltje met ontbrekende klasse-indeeling, wat men in de onderwijswereld paedagogische wangedrochten pleegt te noemen. Het samenbrengen van oudere kapiteins en jonge luitenants onttaardt gewoonlijk in een les aan de eersten, terwijl de laatsten als de bekende Piet fungeeren. De cursus is voor minstens 50 % bij voorbaat mislukt. Wil of moet men de ingeschreven leerlingen tot één cursus toelaten, kan men dan niet bijv. een bataljon organiseeren en ieder een commando opdragen? Een bezwaar is, dat dan de kapiteins als instructeur der luitenants zouden moeten optreden, een taak, die voor verreweg de meesten te zwaar is.

2. *De keuze van den leeraar is niet altijd gelukkig*. Het is niet waar, dat iedere kapitein, iedere majoor enz. les kan geven, ik zou haast zeggen, de meesten kunnen het niet. 't Is mogelijk, dat ik meestal kennis heb gemaakt met de „minst geschikten”, doch ook vele mijner vrienden schijnen dat noodlot te hebben gehad. Spreekt men er over, dan noemt men één of twee „goeie” (die dan ook algemeen als goed bekend staan), terwijl de anderen op een niet steeds vleierende, doch daarom niet onjuiste, wijze worden gekarakteriseerd. Er zijn inderdaad uitstekende leerkrachten, doch die zijn dan vaak reeds zóó belast met andere werkzaamheden, dat ze ten bate der minder geschikten overladen worden ¹⁾. Het zijn van een goed leeraar, goed tacticus en goed aanvoerder gaat niet altijd samen; er zijn goede specialisten, doch die zijn gewoonlijk als manusje van alles ter nauwernood bruikbaar. Een ieder zal zich uit z'n Middelbare schoolperiode de knappe mannen herinneren, die de kunst hun kennis aan anderen mee te deelen niet verstonden en ook de echte schoolmeesters, die wetenschappelijk misschien niets presteerden, doch die de stof erin heiden. Men kent wellicht uit tijdschriften en couranten het zoeken naar een oplossing van het vraagstuk, hoe academici voor het onderwijs bestemd practisch voor hun taak voor te bereiden. Weliswaar is het op militaire lessen geen kwestie van ordehouden, waarop men strandt, doch aan het lesgeven ontbreekt vaak zooveel: onvoldoende schriftelijke voorbereiding; de les niet in schema op papier voor zich en dan ook werkelijk die les geven; niet voortdurend afdwalen op zijpaden, niet door een bijkomstige vraag het onderwerp laten schieten, niet met één sprong van een aanval op de Leuvenumsche hei rond gaan spurten in het Argonnenwoud, over de Chemin des Dames, aan de Aisne, och daar zijn we al zoovaak geweest. Vooral leeraren onder de leerlingen, en die zijn er vele, vinden telkens het bewijs, dat de instructeur niet als leeraar is voorbereid en zich onvoldoende voor de les heeft voorbereid.

3. *De leeraar beheerscht de stof niet voldoende*. Beroepsofficieren krijgen zoo nu en dan eens les van officieren van andere wapens en ook worden oefeningen gehouden op de kaart, waaraan officieren van verschillende wapens deelnemen; vooral de eminenten vorige commandant der IVE Divisie, de generaal WINKELMAN was daar sterk in. Nog nooit heb ik van de talrijke vrienden, onder de beroepscollega's gehoord, dat die oefeningen overbodig waren. Integendeel: „ontzaglijk hard werken, maar veel geleerd”. Oefenen

¹⁾ Zie ons naschrift over de ver doorgevoerde inkrimping van het beroepskader. Red.

die heeren voor de practijk van de oorlog? Waarom wordt dan het grootste deel der oorlogsaanvoerders uitgesloten? Vertrouwt men soms, dat reserve-officieren het zoo „uit hun eigen” wel kennen en kunnen? Miskennis is niet prettig, doch overschatting gevaarlijk!

Kan een artillerist niet eens het artilleristische gedeelte behandelen, wat wij noodig hebben te weten? Neem bijv. een behandeling van het gebruik der artillerie bij de Voorposten, zooals de luitenant OPSOMER die gaf in de *Militaire Spectator*. Zoo kan een Infanterist het niet, hoe goed hij ook van wil is. „Onze lt.tr. hebben in den ochtend van . . . voeling gekregen met vij.lt.tr. in de lijn . . .” Zoo begint dikwijls de veronderstelling. Misschien vraagt de leeraar welke lt.tr. bij onze D.G. behooren en dan verdwijnen ze aan de horizon. Hoe die lui vechten, hoe ze op ons terugtrekken, waar ze blijven, wat we nog aan hen kunnen hebben? Men weet het niet, ze schijnen heel spoedig als het ware te verdampen of en masse te sneuvelen. Kan nooit eens een huzaar of wielrijder een les geven over dat onderwerp?

Zeker een Infanterist behoeft geen artillerist, geen vlieger, geen wielrijder te worden, maar zou men werkelijk gelooven, dat onze jongens, die les krijgen van een historicus in historie, van een bioloog in biologie, van een wiskundige in wiskunde enz., gevaar loopen in al die vakken specialist te worden? De leeraren zelf hebben die verwachting zeer zeker niet. Maar daarom krijgt men het toch aan geen enkele goedgeorganiseerde school in zijn hoofd aan den gymnast het onderwijs in de Fransche handelscorrespondentie of den bioloog dat in het Grieksch op te dragen. Men schijnt te meenen, dat een officier alle onderdeelen van zijn vak maar moet beheerschen, ja er les in moet kunnen geven. Er moet verdeling van arbeid zijn en dan de onderdeelen weer tot een geheel samengevoegd. Ieder geve les in zijn eigen vak en dan mag men eischen, dat hij dat ook kent. Er wordt wel iets in die richting gedaan, ik noem bijv. een luitenant, die de rechtskundige studiën aan de Universiteit van Amsterdam had gevolgd. Hij gaf les over strafrecht, er was een vakman aan het woord en wij als leerlingen vonden het een prachtles. Dat hij in één avond het heele militaire tucht- en strafrecht moest behandelen, was een fout in de opdracht.

4. *Er wordt teveel gedoceerd en te weinig vastgelegd.* Stel U voor, dat wij op de Middelbare scholen alleen maar praatten, terwijl de leerlingen zich onledig hielden met luisteren, slapen of andere niet-hinderlijke bezigheden, wat zouden de leerlingen weinig leeren en tenslotte weinig kennen en weten. Toch, zoo gaat het op winter- en gecoprimeerde cursussen heel dikwijls. Een paar voorbeelden ter illustratie:

De bovengenoemde jurist gaf prachtig les. Hij had een aantal boeken bij zich, die wij alleen bij name kenden, doch niet bezaten en dus niet bij ons hadden (trouwens al hadden wij ze gehad, dan hadden wij ze toch niet meegevoerd, want wij wisten heel niet, dat hij die avond zou komen). Hij gaf allerlei goede, ik geloof heel vakkundige, adviezen over straffen en over strafbaarheid van soldaten gedurende een aantal dagen, 't kunnen ook maanden geweest zijn, dat zij nog strafbaar zijn wegens het uitschelden van hun militaire chefs, hoewel zij de uniform al weer met kamfer of naphtaline opgeborgen hebben. Helaas ben ik zijn raadgevingen weer vergeten. Denk U eens in, dat wij op de colleges alleen maar hadden geluisterd. Maar om een dictaat te kunnen maken, moet er langzaam gedoceerd worden, dan kan men een wetenschap ook niet in een paar uur afdoen.

Een jong luitenant zou op een gecoprimeerde cursus lesgeven over gas

en gasdienst, had een cursus gevolgd aan de gasschool. Hij wist niet beter te doen dan zijn dictaat der gasschool voor te lezen. De structuurformules werden niet overgeslagen en zoo met de arm in de lucht „duidelijk” gemaakt, wat vooral voor hen, die niet chemisch veranlagt waren, gewis een geweldige steun moet zijn geweest bij het vormen van juiste voorstellingen. Het eenige wat ik ervan onthouden heb is, dat mosterdgas niet van mosterd wordt gemaakt, maar er meen ik wel naar ruikt en desalniettemin erg ongezond moet zijn; dat er andere gasmaskers in de maak waren, welk model weet ik niet meer en dat er een gesprek ontstond tusschen een leerling, die scheikundige was, en den leeraar. Daarmee werd de les verder gevuld en de leerlingen verstoorden de orde niet.

5. *Hoofd- en bijzaken worden niet voldoende uit elkaar gehouden.* Vragen die niemand buiten den leeraar kan beantwoorden, zonder dat er veel tijd, onnut verloren gaat, moeten achterwege blijven. Zeker het is voor iemand wellicht buitengewoon interessant te weten hoeveel pionierschoppen er bij een bataljon, hoeveel patronen er in een caisson, hoeveel banden per zw.mitr. er in de munitietrein worden meegevoerd, welke regimenten art. 2 in plaats van 3 afdeelingen hebben, doch deze berekeningen hooren niet thuis op een les in tactiek. Het is uit te rekenen hoe lang een D.G. op het oorlogspad is, maar minstens even gauw weer te vergeten. Hoeveel kwartiermakers zijn per divisie noodig? Zeker het is aardig „om de gedachte te bepalen”. Ik heb al die berekeningen gehoord, ik heb de antwoorden geweten, doch ook weer vergeten, wat waarschijnlijk niet erg is, omdat ze toch wel reeds lang verouderd zullen zijn. Wat te zeggen van een instructeur, die hoofd voor hoofd vraagt, wat het allerbelangrijkste bij den aanval is en dan tenslotte op aandringen van den I. d. I. zelf het maar te zeggen, antwoordde „dat er water in de veldflesschen is”. Zulke adviezen onthoudt men tenminste! Wanneer omgekeerd een kapitein, die een voorpostenopstelling voor zijn bataljon heeft uitgekiend, vraagt waar hij in het onderhavige geval zijn trein het best zal neerzetten, dan is het antwoord: „o, die zet je maar ergens neer”, hoewel op zich zelf niet ongeloofwaardig, toch meer af-doende dan afdoende.

6. *De oefeningen op de kaart zijn meestal geografisch zeer eenzijdig en daardoor vervelend.* Dat vaak oudere stafkaarten en nog oudere krijgsspelkaarten worden gebruikt is een fout. Een ijverige leerling, die de moeite neemt de opdracht in het terrein uit te piekeren, wedt op het verkeerde paard, want „we houden ons aan de kaart”. Zou het inderdaad erg in strijd met de waarschijnlijkheidsrekening zijn, wanneer een leerling van een Amsterdamsche of Utrechtsche cursus mettertijd eens moest vechten in een heuvelterrein van Zuid Limburg, of aan de kust? Hoeveel opdrachten krijgen leerlingen der H.K.S. niet juist in dit gebied en hoe vaak zijn er stafoefeningen juist in de grensstreken? Is dat voor de oorlogsaanvoerders dan overbodig, kunnen die het toch wel of leeren zij het toch nooit? Wie ernstig b.v. een oefening rond Heerlen uit de *Militaire Spectator* 1932 bestudeert, voelt zich als normaal wintercursist misdeeld.

7. *Aan toezicht ontbreekt het niet, doch aan de wijze van toezicht ontbreekt veel.* Een wintercursus wordt een paar malen bezocht door een Overste, die als Leider van den cursus optreedt; de Kolonel komt ook een paar keer, terwijl de Generaal eveneens acte de présence geeft. Over den ijver dier chefs te klagen, zou in hooge mate onbillijk zijn; ik heb cursussen gevolgd, waar het uitzondering was, wanneer er geen toezicht was. Soms wordt de geregelde gang der les verstoord, wanneer het toezicht de leiding eenvoudig overneemt of wanneer

het toezicht met den leeraar, dan wel het meerhoofdig en meerrangig toezicht onderling de een of andere tactische puzzle op de eenig juiste, doch door anderen niet als zoodanig erkende, wijze zal oplossen. De leerlingen vormen het niet-deskundig publiek. Voor iemand, die zelf jarenlang voor de klas heeft gestaan, is een dergelijke lesverstoring ergerlijk; als burgerleeraar heb ik zoo iets nooit beleefd, als militair leerling herhaaldelijk.

Interruptie werkt verderfelijk, òf de leeraar is niet geschikt — maar dan is de aanwijzing fout, òf de leeraar doet het goed en dan is interruptie uit den booze. Deugt een les niet, blijkt de leeraar de stof niet te beheerschen, heeft hij zich onvoldoende voorbereid, dan worde na afloop der les daarop nader teruggekomen, worden er wellicht harde noten gekraakt, misschien zelfs de heele leeraar, doch dat gaat de leerlingen niet aan. Een ongeluk voor het burgeronderwijs is, dat het ongeschikt gebleken leerkrachten niet weer kwijt kan worden, in het militaire onderwijs kan men ze eenvoudig door andere vervangen. Is de les goed, dan geeft de leeraar les en houdt het Toezicht toezicht.

8. *De leerlingen werken niet altijd mee.* Inderdaad, er zijn er, die liever niets doen dan een klein beetje, trouwens van zulke leerlingen heeft het militaire onderwijs niet het monopolie. Er zijn er, die van den lesavond een kletsuurtje trachten te maken, die een opdracht wel op een stukje papier met potlood hebben uitgewerkt, zeg wel uit gewerkt. Zulke menschen moet aan het verstand worden gebracht, dat zij beneden het toelaatbare minimum blijven en dus op een of andere wijze voor straf in aanmerking worden gebracht.

b. Gecomprimeerde cursussen.

Veel der bij *a* genoemde bezwaren gelden ook voor deze groep. Een speciaal nadeel is, dat de meeste gehouden worden in een tijd, dat tal van leerkrachten elders niet gemist kunnen worden door Vervolg- of Herhalingsoefeningen, dan wel met hun familie op vacantiereis zijn.

Een voordeel is, dat men gedurende die week beter in de sfeer is, dan wanneer men om de veertien dagen een avond uit zijn werk moet uitbreken om een les bij te wonen in militaire wetenschap. Dat de meeste heeren daar verschijnen in hun burgercostuum is geoorloofd, doch het verbetert de sfeer niet, het schakelt het militaire element uit.

Ook wordt het door velen gewaardeerd, dat dan zes dagen tractement wordt uitbetaald en bij wintercurssusen maar over twee, terwijl de avonden, die volkomen gebroken zijn, niet worden vergoed.

c. De rijlessen.

Deze zijn als regel zeer gezellig en bijna alle leerlingen doen hun best. Hoe vaak is mij niet verzekerd, dat men met veel meer voldoening les geeft aan reserve-officieren dan aan beroeps? Wij zijn niet het „moeilijke kind” in de militaire wereld. Of daar niets te verbeteren is? Iederen winter een andere instructeur, met niet steeds dezelfde methode, wat voor „trained labour” niet verkieslijk is, en ieder jaar worden gevorderden en beginnelingen in één klas vereenigd. Of de stof wordt voor de beginners veel te snel doorloopen, of de ouderen vervelen zich. Zoo vormt men geen goede ruiters, die later in moeilijke omstandigheden met vertrouwen te paard stijgen. Wanneer men bij Herhalingsoefeningen voor een bataljon den Majoor te fiets en zijn adjudant te paard ziet rijden, krijgt men toch sterk den indruk, „there is something rotten in”. De indeeling, die men bij studentenrijverenigingen kent, in beginners, halfgevorderden en gevorderden is althans de overweging waard.

Het zou mij als een onvergeeflijke fout worden aangerekend, wanneer mijn

artikel alleen afbrekende critiek gaf. Er zijn nog andere mogelijkheden.

a. Schriftelijke cursussen. Deze hebben naast voor- ook nadelen. Ieder kan dit thema zelf wel uitwerken en ik volsta met er enkele te noemen, „om de gedachte te bepalen”. Men kan studeeren, wanneer men tijd heeft zonder uren te verdoen met op en neer reizen. De avond is niet als anders voor twee uur gebroken. Schriftelijke lessen zijn in de regel systematisch in elkaar gezet en behandelen een afgesloten geheel. Hoofd- en bijzaken kunnen behoorlijk gescheiden worden, een verschil van lettertype is gebruikelijk en aanbevelenswaardig. Afleiding op zijpaden is uitgesloten. De les kan gemaakt worden door de besten, die op deze wijze het grootste rendement opleveren en waardoor minder officieren en uren aan het leger onttrokken worden, dan wanneer iedere leeraar zelf de veronderstellingen en oefeningen moet maken. De eenheid van opvatting, die vaak meer een veelheid dan een eenheid is, wordt er door bevorderd. De leerlingen houden de stukken in hun bezit en kunnen de voorbeelden, adviezen, gegevens enz. later als voorbeeld gebruiken, wanneer zij in practischen dienst zijn.

Een zeer groot nadeel is, dat de slappe broeders de eene les bij de andere leggen en niet doen, wat van hen verlangd wordt. Er zijn er nu eenmaal, het is de ervaring van ieder schriftelijk instituut, die afzakken en verdwijnen. Terwijl bij andere cursussen de prikkel nog bestaat, dat de leerlingen voor de lessen betalen, ontbreekt die in het militaire onderwijs, en dus zullen er nog veel meer afzakken. Deze omstandigheid maakt, dat het invoeren van uitsluitend schriftelijke cursussen niet wenschelijk is, de contrôle is te moeilijk.

b. Gecombineerd schriftelijke en mondelinge cursussen. Er zijn tal van reserve-officieren, die nooit zelfstandig hebben gestudeerd. Wat zijn er niet veel bij, die wat geleerd, maar nog nooit gestudeerd hebben. Het is een heterogene massa. Het zelfstandig studeeren moet deze heeren geleerd worden en mij dunkt, dat een combinatie van schriftelijke en mondelinge lessen nog de meeste kans van slagen zal hebben. Ik stel mij dat als volgt voor:

1. De lessen zijn voor de helft mondeling, b.v. 6 per jaar, terwijl de deelnemers eveneens 6 schriftelijke lessen thuis gestuurd krijgen.

2. De schriftelijke lessen worden centraal samengesteld door de „meest geschikten”, die daartoe eenigen tijd uit het gewone dienstverband worden losgeweekt en zich de weelde kunnen veroorloven met JAN DE WITT te zeggen: „Ik doe één ding tegelijk.” Zou het een doodwonde voor de begroting zijn, wanneer men een paar goede lesgevers verzocht een les over een opgegeven onderwerp in te zenden en aan de beste een kleine premie toekende? Ik wilde het woord prijsvraag liever niet noemen, omdat het teveel naar geld ruikt, doch het karakter wordt door dat woord toch wel goed uitgedrukt.

3. De leerling krijgt een tactische oefening, b.v. een terugtocht, een rivierbewaking, een kustdekking, een verkenning op grooten afstand, enz., geheel uitgewerkt thuis, met in margine aangegeven de punten uit de blauwe, grijze of roode boekjes, waar hij het waarom en waartoe kan vinden. Als opgave voor de toepassing zijn eenige vragen toegevoegd en ook een opdracht in een soortgelijk terrein of in hetzelfde terrein met een front, dat met het eerste een hoek van 45—180° verschilt. Op dit gebied is variatie in overvloed te bedenken.

4. De leerling zendt de uitgewerkte opgave na een week in aan den leeraar. Deze corrigeert het werk, zendt het zoo noodig ter verbetering retour, met zooveel en zoodanige aanwijzingen, op- of aanmerkingen als ter zake noodig zullen blijken. Het nieuw gemaakte werk wordt weer ingeleverd.

5. Eén maal per maand komen de klassen van ± 20 bijeen, de algemeen voorkomende fouten worden besproken, de gebleken hiaten in de kennis aangevuld en misschien is het noodig de slappe broers door enkele vragen te doen blijken, dat men belang stelt in de door hen gemaakte vorderingen. Zoowel voor schriftelijk werk als voor mondeling worden cijfers toegekend, en de eindcijfers worden bij de beoordeelingslijsten gevoegd. Het is absoluut niet noodig, dat op de rij af bevorderd wordt, dat ook de luien en dommen „op tijd”, d.w.z. te vroeg, worden voorgedragen om bevorderd te worden? Hoeveel tweede-luitenants worden na vier jaar niet-bevorderd, hoeveel eersten worden voor één of meer jaren gepasseerd? Als men daarnaar de resultaten van de verdere opleiding zou willen beoordeelen, men zou tot de conclusie komen, dat die ideaal was, immers geen enkele opleidingsinrichting heeft zulke schitterende resultaten.

6. Aan C.Cn. wordt gezonden, wat noodig is te weten van de Krijgstucht, Strafrecht, enz. Dan een aantal rapporten over overtredingen, misdrijven, vergrijpen, enz., liefst zoo eenvoudig als ze in de practijk voorkomen, uitvoerig met al de benooidge stukken, verhooren der schuldigen, verklaringen van den boosdoener, enz. Straf dien man (of niet), schrijf de omschrijving der strafreden en zeg waarom ge het zoo doet. Ideaal? Neen, maar beter dan het nu is, want nu weten wij er vrijwel niets van. Zeker, de ouderen, die de Mobilisatie hebben gehad als oefenschool, weten zich te redden, doch zij, die na 1918 zijn aangesteld?

Het spreekt vanzelf, dat andere militaire vakken eveneens aan de orde kunnen komen, doch alles moet met orde gebeuren, ieder kan zich de gevolgen wel indenken van iemand, die verder wil springen, dan zijn polsstok toelaat. Zoo nu en dan worden algemeen militaire onderwerpen systematisch behandeld, b.v. pacifisme, militarisme, verdediging van ons Vaderland, enz. Dat wordt voor onze Beroepscollega's noodig geacht, opdat zij in de troep allerlei waandenkeelden kunnen bestrijden, mij dunkt dan is het nog meer noodig voor oorlogsaanvoerders, die hebben te doen met oudere soldaten onder veel ongunstiger omstandigheden verkeerende. En als men dan dergelijke sociologische onderwerpen door sociologen laat behandelen, zal men werkelijk in hooge mate meewerken aan de verbetering der volksp psyche op die punten.

7. De tweedaagsche oefening is een zuivere toepassing van het geleerde onder toezicht van hogere chefs, die met den leeraar de vorderingen beoordeelen en hun eindoordeel aan de korpsen meedeelen. Het zou heel niet zoo gek zijn een bataljon van Vervolg- of Herhalingsoefeningen te encadreeren met een paar cursusklassen, 't is zoo'n uitstekend werkende prikkel, de wetenschap, dat men vooraf weet het geleerde ook te moeten toepassen en daarna beoordeeld te worden. Wie niet wil of niet kan, moet niet bevorderd worden, aan hen mogen niet nog meer menschen worden toevertrouwd.

Natuurlijk ook deze cursussen zullen niet altijd en voor 100% slagen, doch met de ernstige wil bij de hogere autoriteiten is het mogelijk het opleidingsinstituut voor aanvoerders te verbeteren en met weinig kosten. Het heeft voor mij geen zin een geheel programma hier nader uit te werken, daarvoor zou de hervorming in een verder gevorderd stadium moeten verkeren.

c. Detacheering bij andere wapens moet mogelijk zijn. Er zijn onder de reserve-officieren werkelijke fanatici, die veel vrije tijd beschikbaar willen stellen van hun aanvoerdersfunctie, doch de medewerking is niet altijd aanwezig. Zou het werkelijk onmogelijk zijn jaarlijks een klein aantal Infanteristen bij artillerie, wielrijders, cavalerie, enz. te detacheeren, of b.v. officie-

ren, die een oorlogstaak aan de kust hebben, een week of veertien dagen aan marine-oefeningen te laten deelnemen? Voor beroepsofficieren begint men met zwakke pogingen in die richting; is het met het oog op hun oorlogsbestemming, dan zou het voor de andere aanvoerders ook gewenscht zijn. Men zou het als prijs kunnen stellen voor de besten na afloop van de wintercursussen. Op die wijze zou er zeker van samenwerking der verschillende wapens meer terecht komen dan nu, waar elkaar niet-kennen, niet-begrijpen en niet-waardeeren schering en inslag vormen.

Er zijn uit de aard der zaak nog wel andere manieren om het korps aanvoerders te verbeteren, ik heb geenszins de bedoeling gehad de stof uit te putten, doch alleen op de fouten van het tegenwoordige systeem willen wijzen en tevens één weg willen wijzen „to make the best of it”.

Naschrift.

Wij hebben aan het vorenstaande gaarne plaats verleend, omdat het over een aangelegenheid handelt, welke een der levensbelangen van ons leger betreft en ook, omdat wij weten, dat opbouwende critiek een welwillender oor vindt, dan Schr. veronderstelt. Dat ook de legerleiding het onbevredigende in de voortgezette opleiding der reserve-officieren heeft onderkend, wordt beezen door de mededeeling van den Minister van Defensie in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer betreffende de defensiebegrooting voor 1934, omtrent zijn voornemen om, na de opheffing van het Vooroefeningsinstituut, per infanterie brigade een majoor en een kapitein uitsluitend te bestemmen voor de voortgezette opleiding van den reserve-officier. Wij gelooven, dat hiermede de weg wordt betreden ter saneering van de ook door Schr. aangegeven wondeplek, nl. het doen geven van voortgezet onderricht aan reserve-officieren door beroeps-officieren, die daarvoor niet steeds ten volle geschikt zijn en dezen arbeid buitendien vervullen als neventaak op een reeds overladen programma. Het valt slechts te betreuren, dat het nog een jaar, nl. tot eind 1935, zal moeten duren eer bedoelde maatregel in werking kan treden. Het welslagen daarvan zal er naar ons oordeel van afhangen, of men voor de nieuw te scheppen functies de juiste krachten weet te vinden. Voor de majoorfunctie zouden wij het met gunstig gevolg hebben doorlopen van de H.K.S. als eisch willen zien gesteld. Officieren, die de H.K.S. hebben bezocht, hebben ook de tactiek van andere wapens dan het hunne bestudeerd, zijn daarbij gedetacheerd geweest en kunnen derhalve ook in dit opzicht aan het gerechtvaardigde verlangen van Schr. voldoen. Dat de keuze moeilijk zal zijn, ontveinen wij ons niet. Ons korps beroeps-officieren is langzamerhand zóó ingekrompen, dat het steeds moeilijker wordt de verschillende functies, waarvoor speciale bekwaamheden of eigenschappen noodig zijn, alle van goede krachten te voorzien. Het is dan ook onbegrijpelijk, dat een „stelsel” beoogende om in deze richting nog verder te gaan, dat nauwelijks andere aanhangers telt dan de ontwerper zelf, nog steeds in de kolommen van enkele onzer groote dagbladen door een militairen medewerker kan worden gepropageerd.

DE REDACTIE.

TACTISCHE PRIJSVRAGEN

OPLOSSING VAN TACTISCHE PRIJSVRAAG No. 2 ¹⁾

Na zorgvuldig tegen elkaar afwegen van de ingezonden oplossingen is de prijs, het boekwerk „Trouw aan Oranje”, toegekend aan den Res.-Kapitein der Jagers B. J. H. van Roosmalen. Uit een oogpunt van stafdienst bestaan echter tegen het publiceeren van zijn bevel enkele bezwaren. Mitsdien heeft een der redacteuren — met behoud van de tactische gedachten, neergelegd in het bevel van den kapitein v. R. — een nieuw bevel met toelichtingen samengesteld.

C.—II—R. Gr.
No.

Geheim.

Exemplaar No.
cp., 1 Augustus 1934.
16.00

Verdedigingsbevel.

1. *Vijand.*

De vijandelijke hoofdstrijdkrachten bevinden zich nog op ongeveer 100 km afstand. Hun vooruitgeschoven verkenningorganen hebben nog nergens den IJssel overschreden.

2. *Eigen toestand en voornemens.*

R. Gr., rechts en links aangeleund, zal met alle ten dienste staande middelen den vijand beletten, door te dringen in de richting Westendorp of dit dorp Zuidelijk te omtrekken. Mocht Westendorp in 's vijands handen vallen, dan moet hem het deboucheeren daaruit en het zich zijdelings uitbreiden worden belet, o.a. door vuur uit een grendellijn, loopende van Emst langs den Oostrand van de Emster Enk naar den Zuidrand van Laarstraat. Het regiment richt zich daartoe ter verdediging in in een hoofdweerstandsstrook, waarin Emst en Westendorp zijn opgenomen.

Het regiment vormt drie vakken, van Zuid naar Noord respectievelijk bezet door I, II en III—R. Gr.

Ons bataljon is versterkt met een sectie van 6 veld en met een sectie mortieren van 8.

Grenzen van het bataljonsvak:

Zuidgrens: een lijn 100 m Noord en evenwijdig met den kunstweg Schaveren—Loobrink tot aan de spoorbaan en vandaar loopende naar Motorgem.tje.

Noordgrens: kunstweg ten Zuiden van Laarstraat gaande naar Westendorp (i)—Vossenbroek(i).

Voorpostenweerstandslijn: het Apeldoornsch Kanaal.

I Verk. A. is aan den IJssel. I E. W. onderhoudt met haar het verband.

3. *Algemeene inrichting van de stelling.*

a. *Frontlijn:* hoogte 12,2 (vt 15—56) — Oostrand Emsterhof — bedekte rand Oost van Westendorp — Kp 16 — verder Noord naar Zuuk.

¹⁾ Zie de Octoberaflevering 457. Voor de nieuwe abonné's stellen wij, zoolang de voorraad strekt, deze aflevering, zoomede stafblad Hattem-West, op aanvraag beschikbaar. Red.

Stoplijn: hoogte 13,8 (vt 13—56) — hoogte 15,7 (vt 14—57) — Laarstraat.
Grendellijn: Oostrand Emster Enk — hoogte 14,7 (vt 14—57) — Zuidrand Laarstraat.

Aansluiting: met frontlijn van I — R. Gr. bij 11,7 (vt 15—57); met frontlijn van III—R. Gr. bij driesprong (vt 15—57, 60—75).

b. *Voorposten*:

Voorpostencommandant in het regimentenvak: C—1—III—R. Gr.

Troepen: 1—III—R. Gr.

$\frac{1}{2}$ —1—I—R. Gr.

1 M. C. (min twee sectiën).

4. *Wijze van bezetten van de stelling*.

a. *Twee vakken*.

Rechter voorcompagnie: 1—II—R. Gr.

Linker voorcompagnie: 2—II—R. Gr., richt Westendorp en den Noord daarvan gelegen hoogterand krachtig ter verdediging in.

Scheidingslijn tusschen 1 en 2: Driesprong (vt 14—57, 75—45) — spoorbaan 200 m Noord van Kp 15 — Wm (vt 16—57).

b. *Bataljonsreserve*: 3—II—R. Gr.

2 sectiën te plaatsen in de grendellijn; 2 sectiën achter de stoplijn. Eerstgenoemde sectiën hebben als hoofdtak een Zuidelijke omvatting van Westendorp tegen te gaan, als neventaak een oprukken des vijands uit Westendorp beletten. Laatstgenoemde sectiën moeten in het bijzonder een doordringen des vijands in de richting hoogte 18,1 en in de richting Heemhoeve beletten.¹⁾

c. *Zware mitrailleurs*: 2 sectiën op te stellen in de strook der voorcompagnieën en 2 sectiën achter de stoplijn. Alle zware mitrailleurs moeten kunnen deelnemen aan het stormvuur; die, opgesteld in de strook der voorcompagnieën met flankerend vuur.

Voorts moeten de zware mitrailleurs, hetzij met één of met meer sectiën kunnen deelnemen aan vuurconcentraties tot aan de lijn Looibrink—boschperceel Zuid en Vossenbroek—Zuivelfabriek, alsmede op Westendorp (zie punt 5).

De sectiën, opgesteld achter de stoplijn, moeten vuur kunnen brengen op een vijand, die uit Westendorp deboucheert en voorts afsluitingsvuur voorbereiden voor de grendellijn en de stoplijn.

Mortieren van 8: de sectie mortieren van 8 op te stellen achter de grendellijn. Zij moet kunnen deelnemen aan het stormvuur, alsmede aan vuurconcentraties tot de lijn Looibrink—boschperceel Zuid van Vossenbroek—Zuivelfabriek en op Westenbroek, terwijl voorts afsluitingsvuur moet worden voorbereid voor de grendellijn.

6 veld: de stukken op te stellen in de strook der voorcompagnieën tot het bestrijden van vecht- en van pantserwagens.

5. *Wijze van verdedigen van de stelling*.

a. *Aanwijzingen omtrent het vuur*:

¹⁾ De redactie van de M. S. geeft de voorkeur aan de volgende groepeerings- in de strook van de voorcompagnieën: rechts, I—II—R. Gr.; links 2—II—R. Gr. (min twee sectiën)

in de grendellijn: twee sectiën van 2—II—R. Gr. } bataljonsreserve.
 achter de stoplijn: 3—II—R. Gr. }

stormvuur: door de 1e en 2e compagnie, ieder voor zooveel haar betreft, in het bijzonder te organiseeren op den Z.W.rand en den Noordrand van het boschperceel Zuid van Vossenbroek, teneinde den vijand het deboucheeren uit dit bosch te beletten.

Aan het stormvuur moeten alle zware mitrailleurs en alle mortieren deelnemen; eerstgenoemde wapenen moeten in het bijzonder een Zuidelijke omvatting van Westendorp tegengaan. Zoo noodig de sectiën zware mitrailleurs, welke haar normale opstelling achter de stoplijn hebben, op te stellen in verwisselstellingen.

Afsluitingsvuur voor de grendellijn: één tirailleursectie meer in het bijzonder te bestemmen om den vijand het deboucheeren uit Westendorp te beletten; hieraan moeten beide sectiën zware mitrailleurs, opgesteld achter de ruglijn, kunnen deelnemen, alsmede de sectie mortieren. De mortieren in het bijzonder bestemmen om vuur te brengen op den Westrand van Westendorp. Eén tirailleursectie moet een Zuidelijke omvatting van Westendorp kunnen tegengaan.

Afsluitingsvuur voor de stoplijn: in het bijzonder te organiseeren op de Emster Enk en in het meer bedekte terrein in het Noordelijk gedeelte van het bataljonsvak. Aan het vuur op de Emster Enk moeten de beide sectiën zware mitrailleurs, opgesteld achter de stoplijn, kunnen deelnemen.

Vuren op oogenblikdoelen: in het vak van elk der voorcompagniën 1 zware mitrailleur van de sectie, welke in dat vak is opgesteld.

Vuurconcentraties: voor te bereiden op:

Westrand bedekte terrein Zuid van Vossenbroek, met 2 sectiën zw. mitr. en 1 sectie mortieren;

Zuivelfabriek, met 1 sectie zw. mitr. en 1 sectie mortieren;

Westendorp, met 2 sectiën zw. mitr. en 1 sectie mortieren.

Bestrijding van vechtwagens: door 6 veld in het bijzonder tegen een aanval op den Oostrand van Westendorp.

Vuurverband:

tusschen:	plaats waar:	Uitvoering:
I en II	nabij 11,7 Zuid van Emsterhof	met 1 sectie zw. mitr. van elk bataljon. Het vuur moet elkaar \pm 400 m overlappen, zoo noodig moet de sectie van II vuren richting Kp 13 aan de spoorbaan. Detailregeling te treffen door sectiecommandant van II.
1e en 2e comp.	nabij 9,7	van elke compagnie moet 1 mitrailleurgroep \pm 200 m in nevenvak kunnen schieten. Detailregeling door C.—1e compagnie.
II en III	nabij viersprong (vt 15-57, 75-75).	met 1 sectie zw. mitr. van elk bataljon. Het vuur moet elkaar \pm 400 m overlappen. Detailregeling door III.

Vuursteun:

C—I—R. Gr. doet een krachtig mitrailleurvuur voorbereiden op het terrein tusschen de spoorbaan en den kunstweg Emst—Westendorp, teneinde den vijand, die Zuid van Westendorp doordringt, tot staan te kunnen brengen.

C—III—R. Gr. doet met een sectie zw. mitr. vuur voorbereiden op Noord-

rand bedekte terrein Zuid van Vossenbroek, alsmede in de richting Emsterhof. Indien behoefte aan dezen vuursteun ontstaat een aanvraag om steun tot mij te richten.

Ons bataljon moet in het vak van III kunnen steunen met vuur op complex Zuivelfabriek met 1 sectie zw. mitr. en 1 sectie mortieren (zie onder *vuurconcentraties*).

Bepalingen omtrent het ontketenen van vuren:
stormvuursein wordt later bekend gemaakt;
vuurconcentraties uitsluitend op mijn last.

Inschieten:
alleen na bekomen machtiging van mij.

Vuurplannen:
uiterlijk 19.00 bij mij.

b. *Luchtdoelbestrijding:*

C—M.C. wijst van de mitrailleurs, opgesteld achter de stoplijn, 1 sectie aan. De commandanten van tirailleurcompagnieën wijzen elk 2 lichte mitrailleursaan.

c. *Beweeglijk gebruik bataljonsreserve:*

C-3-II-R. Gr. bereidt voor elk, der achter de stoplijn opgestelde, tirailleursectiën een tegenstoot voor, teneinde een verloren gegaan gedeelte van de grendellijn te hernemen. Deze tegenstooten uit te voeren respectievelijk in de richting 14,7 en boerderij West van Westendorp.

Tevens bereidt hij voor, elk dier tegenstooten te doen uitvoeren door beide tirailleursectiën te samen.

Voorstellen omtrent steun van de beide sectiën zw. mitr., opgesteld achter de stoplijn, tot mij richten.

Tegenstooten worden alleen op mijn bevel uitgevoerd.

d. *Aanwijzingen betreffende de gevechtsvaardigheid:*

De voorcompagnieën en de bataljonsreserve legeren in alarmkwartieren, ieder in het gebied, waarin zij zijn opgesteld. Bij de sectie zw. mitr. en bij de lichte mitrailleurs, aangewezen voor het vuren op luchtdoelen, alsmede bij de kanonnen van 6 veld, een piket plaatsen. Het overige personeel van de M.C. en sectie 6 veld legt in alarmkwartieren, zoo dicht mogelijk bij de gevechtsofstellingen.

6. *Versterking van het terrein.*

Zoo spoedig mogelijk beginnen met het inrichten van gevechts- en gemeenschapsdekkingen (van deze laatste alleen de meest noodzakelijke), alsmede met de maskeering van deze dekkingen; het verbeteren van het schootsveld en het uitzetten en opmeten van afstanden; den aanleg van hindernissen voor elke weerstandsstrook en den aanleg van verbindingen.

Een nadere regeling van de werkzaamheden volgt.

7. *Artillerie.*

I—2 R. A. is aangewezen voor rechtstreekschen steun van R. Gr. Ik zal nader opgeven, waar deze afdeling in stelling komt.

8. *Inlichtingsdienst.*

Pro memorie. ¹⁾

¹⁾ Zie noot 1 op blz. 450 van de M. S. 1934.

9. *Commandoposten.*

C—II—R. Gr.: hoogte 14.7 vt 14—57).

C—1—II—R. Gr.: } dienen een voorstel omtrent de plaats, zoo spoedig
C—2—II—R. Gr.: } mogelijk bij mij in.

C—3—II—R. Gr.: }

C—M.C.: hoogte 14.7 (vt 14—57).

C—I—R. Gr.: Westzijde begraafplaats.

C—III—R. Gr.: Oostzijde Laarstraat.

10. *Verbindingen.*

C. van de bataljonsverbindingsafdeeling verbindt mijn cp. telefonisch en zoo mogelijk optisch met:

C—1, 2 en 3—II—R. Gr. en C—I—R. Gr.;

optisch met:

C.—sectie mortieren.

C.—sectie van 6 veld.

Laatstgenoemde commandanten zijn gemachtigd in dringende gevallen gebruik te maken van een naburige telefoonverbinding.

Herkenningsteeken verbindingsvlieger: een wimpel aan de beide uiteinden van het onderste draagvlak.

De Majoor,

Commandant van II—R. Gr.,

Handteekening.

Naam.

Aan

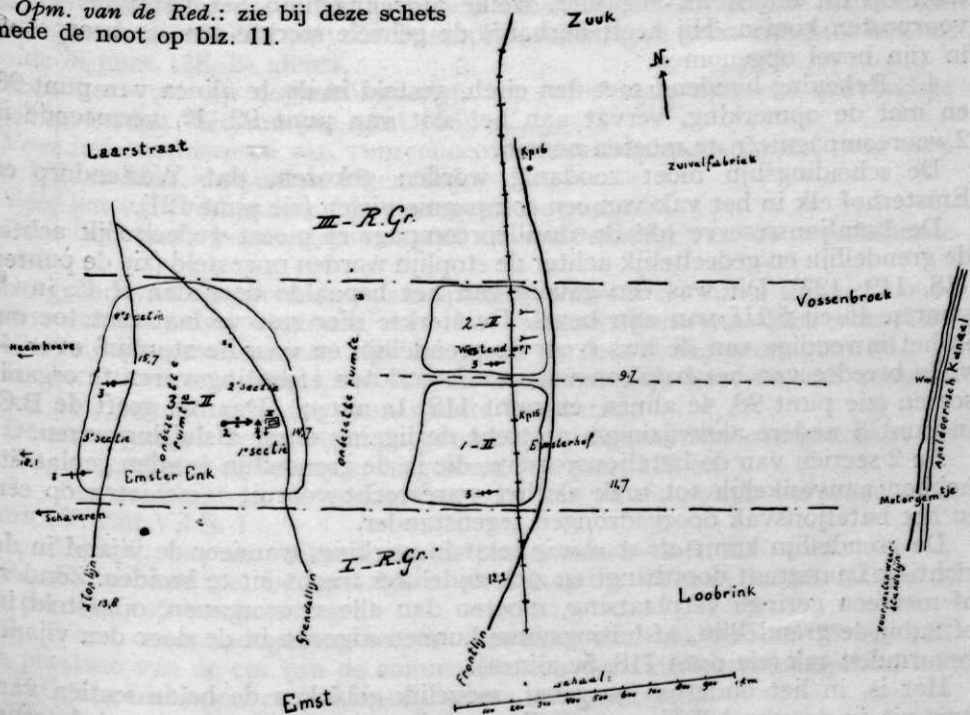
C—1—II—R. Gr.	(exemplaar No. 3)	} ter uitvoering.	
C—2—II—R. Gr.	(„ No. 4)		
C—3—II—R. Gr.	(„ No. 5)		
C—M. C.	(„ No. 6)		
C.—Sectie mortieren van 8	(„ No. 7)		
C.—Sectie van 6 veld	(„ No. 8)		
C.—R. Gr.	(„ No. 9)		} ter inlichting.
C.—I—R. Gr.	(„ No. 10)		
C.—III—R. Gr.	(„ No. 11)		

KORTE TOELICHTING

op het bevel van C.—II—R. Gr. en op de schets van de opstelling van het bataljon.

Ik ben er mij van bewust, dat het bevel van C—II—R. Gr. erg lang is geworden, en ik hoor, in mijn verbeelding, sommigen al vragen: „had het niet wat korter gekund?” Bij mijn antwoord op deze vraag verwijs ik den lezer naar R. I. II A punt 89. Is er haast, dan kan de B. C. werken met bevelen voor het voorloopig bezetten van de stelling (in den regel mondeling uitgegeven, zie punt 168) en met achtereenvolgende afzonderlijk uitgaande bevelen. Doch hoe het ook zij, ten slotte moet de B. C. zeggen, hoe hij het bataljon wenscht te gebruiken en hoe hij wenscht, dat de verdediging door de onderdeelen moet worden gevoerd. In den modernen oorlog en met moderne organisaties

Opm. van de Red.: zie bij deze schets mede de noot op blz. 11.

is nu eenmaal veel te commandeeren en, *verzamelt men dat alles in één bevel*, dan wordt dit inderdaad — als men tenminste volledig wil zijn — wat lang. De grondslag van het bataljonsbevel (punt 170) wordt gevormd door het regimentsbevel (zie Militaire Spectator 1934 blz. 447 e.v.) en de persoonlijk door den B. C. gehouden verkenning (zie punt 89, 1e alinea en punt 90). Voor het personeel, dat de B. C. bij de verkenning vergezelt, zie punt 169. In laatstgenoemd punt treft men tevens een opsomming aan van datgene, waaromtrent de B. C. zich bij zijn terreinverkenning een oordeel moet vormen. Aangenomen is, dat de B. C. 4 uren noodig heeft gehad voor de verkenning van het terrein en voor het opmaken van zijn bevel.

Ik volg thans op den voet de punten uit het bataljonsbevel.

1. Dit punt behoeft geen nadere toelichting.
2. Alsvoren; beide punten vloeien voort uit het gestelde in het regimentsbevel. Opmerking verdient, dat, met betrekking tot de wijze waarop het regiment zich ter verdediging zal inrichten, een stukje is overgenomen uit de punten 2, 5 III, 3 en 4 van het regimentsbevel. Getracht is een en ander zoodanig te formuleeren, dat iederen ondercommandant duidelijk is, waarom het gaat, nochtans zonder daarbij in details af te dalen of voor ondercommandanten te hoogdravend te zijn.

3. Het beloop van de hier genoemde lijnen zou in werkelijkheid vermoedelijk gedetailleerder zijn aangegeven. Op de kaart was zulks echter niet mogelijk.

De stoplijn moest worden aangeduid, omdat een gedeelte van de bataljonsreserve daar achter wordt opgesteld (zie de punten 119 en 123).

Ook de grendellijn behoort in dit punt thuis (zie de punten 85 en 118).

De weerstandbiedende voorposten zijn door den R. C. uitgezet. De B. C.

weet op dit oogenblik nog niet, welke afdeelingen in het bataljonsvak op voorposten komen. Hij heeft derhalve de geheele sterkte van de voorposten in zijn bevel opgenomen.

4. Rekening houdend met den eisch, gesteld in de 1e alinea van punt 98, en met de opmerking, vervat aan het slot van punt 92, 1°, vermeende ik 2 voorcompagnieën te moeten nemen.

De scheidingslijn moet zoodanig worden gekozen, dat Westendorp en Emsterhof elk in het vak van een compagnie vielen (zie punt 121).

De bataljonsreserve (de 3e tirailleurcompagnie) moest gedeeltelijk achter de grendellijn en gedeeltelijk achter de stoplijn worden opgesteld (zie de punten 118, 119, 123). Dit was een gevolg van het bepaalde door den R. C. in de punten 4b en 5 III van zijn bevel. De sterkte dier reserve laat niet toe om in het inwendige van de hws (voor de grendellijn en voor de stoplijn) over de volle breedte van het bataljonsvak aaneengesloten afsluitingsvuren te organiseren (zie punt 98, 4e alinea, en punt 118, 1e alinea). Daarom geeft de B.C. in punt 5 nadere aanwijzingen omtrent de ligging dezer afsluitingsvuren.

De 2 sectiën van de bataljonsreserve, die in de grendellijn worden geplaatst, hebben aanvankelijk tot taak als het ware recht vooruit te schieten op een in het bataljonsvak doorgedrongen tegenstander.

De grendellijn komt *als zoodanig* eerst in werking, wanneer de vijand in de richting Laarstraat doordringt en zich zijdelings tracht uit te breiden. Zonder, of met een geringe verplaatsing, moeten dan alle vuurorganen, opgesteld in of nabij de grendellijn, afsluitingsvuur kunnen afgeven in de door den vijand gevormden zak (zie punt 118, 5e alinea).

Het is, in het onderhavige geval, mogelijk gebleken de beide sectiën van huis uit *in* de grendellijn op te stellen, omdat zij van daaruit zoowel de eene als de andere taak kunnen vervullen. Verplaatsing van onderdeelen, wanneer de grendellijn in werking moet komen, zal daardoor vermoedelijk bij II—R. Gr. in de practijk niet noodig blijken.

In verband met de door den R.C. gestelde eischen omtrent de ligging van het vuur van zware mitrailleurs en mortieren, was het voor den B.C. even een puzzle, hoe hij deze wapeniën moest gebruiken en opstellen. De oplossing was echter spoedig gevonden, dank zij de hulp van den luitenant-adjutant, die alle wenschen van den R.C. „in kaart” had gebracht. Het leed geen twijfel of 2 sectiën zw. mitr. moesten in de strook der voorcompagnieën worden opgesteld (punt 116) en 2 sectiën achter de stoplijn (punt 118, 6e alinea). Laatstgenoemde sectiën kunnen dan tevens afsluitingsvuren voorbereiden voor de grendellijn en voor de stoplijn.

Voor de sectie mortieren was er, om aan de wenschen van den R. C. te kunnen voldoen, maar één opstellingsplaats mogelijk, nl. achter de grendellijn (punt 118, 6e alinea).

De kanonnen van 6 veld bestemde de B.C. natuurlijk voor vechtwagenbestrijding. Deze kanonnen komen te staan in de strook der voorcompagnieën (zie punt 115 en 116).

Ik mag er de aandacht op vestigen, dat *alle* zware mitrailleurs van het bataljon onder bevel van den C.C. blijven (zie M. S., 1934 blz. 417 e.v. en punt 220) en dat de commandant van de sectie mortieren en van de sectie van 6 veld rechtstreeks onder bevel van den B.C. staan (zie de punten 243 en 262).

5. Dit punt bevat tal van aanwijzingen omtrent het vuur, waarmede de ondercommandanten bij het opstellen hunner troepen en bij het samenstellen van hun vuurplan rekening hebben te houden. Het gestelde in punt 93 is op

den voet gevolgd, terwijl bij het geven van aanwijzingen omtrent het afsluitingsvuur voor de grendellijn en voor de stoplijn rekening is gehouden met het bepaalde in punt 118, 2e alinea.

Voor het vuur op oogenblikdoelen kon voorloopig met een eenvoudige regeling worden volstaan (zie punt 103).

Voor het organiseren van vuurconcentraties raadpleegde de B.C. nog even zijn I.R. = II A, de punten 93 en 106.

Voor het vuurverband en den vuursteun zie punt 93.

Punt 106 geeft bepalingen omtrent de ontketening van de verschillende vuren.

Op grond van de ontvangen aanwijzingen omtrent de vuren kunnen nu de ondercommandanten beginnen met het samenstellen van hun vuurplan. Welke ondercommandanten? Het antwoord op deze vraag geeft punt 94.

De luchtdoelbestrijding (punt 36) en het beweeglijk gebruik van reserves (punt 111) behoeft n. m. m. geen nadere toelichting.

De aanwijzingen betreffende de gevechtsvaardigheid zijn overgenomen uit het regimentsbevel en iets meer uitgebreid (zie punt 128 e.v.).

6. Ten aanzien van de versterking van het terrein wordt verwezen naar punt 168 van V.I.S. I.

7. De B.C. was niet bekend met de plaats van I—2 R. A.

8. In verband met het gestelde in noot 1 op blz. 450 van de M.S. 1934 bleef dit punt buiten beschouwing.

9. Voor commandoposten wordt verwezen naar de punten 77 en 126. De plaatsen van de cp. van de commandanten der tirailleurcompagnieën kon de B.C. nog niet opgeven (zie laatste alinea van punt 126).

10. Aangezien de B.C. geen telefoontoestellen genoeg heeft om zich ook met de sectie mortieren en de sectie van 6 veld te verbinden, moest met een optische verbinding genoeg worden genomen (zie ook punt 173).

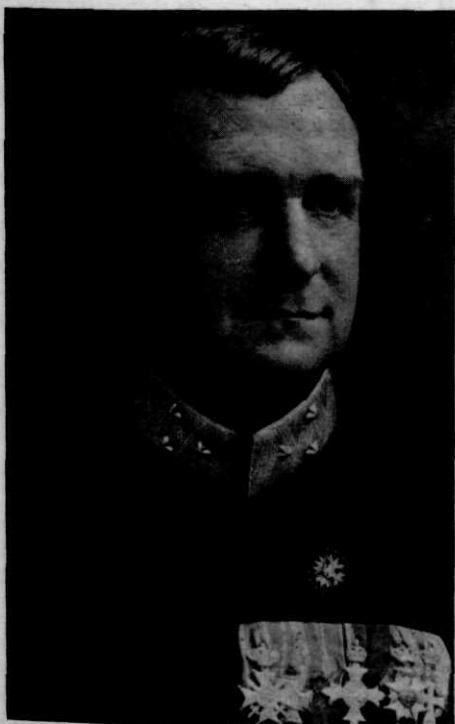
De adreslijst vermeldt aan wie het bevel „ter uitvoering” en aan wie het „ter inlichting” wordt toegezonden. Bij informatie bleek mij, dat een en ander berust op een bepaling in het nieuwe Voorschrift Velddienst.

Tactische prijsvraag No. 3 verschijnt in het Febr.nr.

NIEUWE VELDUNIFORM VAN HET BRITSCHE LEGER.

Op blz. 574 van de laatste December-aflevering gaven wij een afbeelding van een velduniform, welke bij het Britsche leger werd beproefd. Naar wij vernemen heeft deze uniform niet voldaan. De „plus fours” zakten zoo uit, dat de broekspijpen op zakken gingen gelijken en bij regen achter de beenwindsels vastplakten.

OPMERKINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE OEFENINGEN MET LICHTE TROEPEN IN AUGUSTUS 1934

De generaal-majoor H. A. C. Fabius, I. d. C., tevens C.Lt.B., heeft, naar aanleiding van de in Aug. j.l. gehouden oefeningen, een aantal opmerkingen op schrift gesteld (schrijven 14 Dec. 1934 nr. 3852 A), welke hierna volgen.

Inleiding.

1. Het heeft in mijn bedoeling gelegen, de troepen te gewennen aan zwaardere marschen door hen naar het oefengebied te doen marcheeren; met het oog hierop waren in de maanden, voorafgaande aan de oefeningen, bijzondere marschoefeningen gehouden.

Door van de nadeelige gevolgen van deze marschen aantekening te doen houden en deze aantekeningen onderdeel- en marschdagsgewijze te doen verzamelen, hoop ik op den duur over voldoende gegevens te beschikken, om de oorzaken van marschbezwaren (drukkingen, schavingen, enz.) zooveel mogelijk te kunnen opheffen. Dit moge tevens voor de ondercommandanten een aansporing zijn, om aan dit hoogst belang-

rijke vraagstuk hun voortdurende aandacht te blijven wijden. Ik meen op de technische bijzonderheden niet dieper te moeten ingaan — in alle legers doen zich dezelfde bezwaren voor — maar waar in deze bij de onderscheiden onderdeelen verschillen zijn te constateeren, is verbetering zeker nog mogelijk.

2. Het aanzienlijke gewicht van de bepakking is ook voor de cavalerie een groot bezwaar; veelvuldig en langdurig loopen naast de paarden is dan ook een noodzakelijkheid geworden, om de eskadrons gaaf aan het einddoel te brengen. Als gevolg hiervan deden zich bij sommige ruiters voetbezwaren voor. Achterblijvers kwamen echter niet voor; ieder liep met geestdrift mede.

3. De opkomst voor herhalingsoefeningen van de lichte 1928 in het mobilisatie-centrum *Tilburg*, alwaar dit personeel tot twee eskadrons wielrijders werd geformeerd, benaderde de tijdelijke vorming van mobilisatie-eenheden, die van de lichte 1930 te *Deventer* en te *Breda* de vorming van

een reserve-eskadron, althans voor zooveel de manschappen en de encadreering betreft.

4. De gevechtssterkte van de compagnieën en de eskadrons wielrijders wisselde van 100 tot 130 man, die van de eskadrons cavalerie was ongeveer 130 man, terwijl K.R.A. als volgt kon uitrukken:

- 1 — K.R.A. : 4 vuurmonden,
- 3 — K.R.A. : 4 stukken,
- 4 — K.R.A. : 6 stukken,
- 2 rij. Bt. 6 veld : in oorlogsverband (4 stukken),
- Paws. : 2 sectiën.

5. De oefeningen waren zoodanig ontworpen, dat, door eenige beperking in de ruimte, het verloop der oefeningen zoodanig kon worden geleid, dat alle onderdeelen dagelijks een leerzamen gevechtsdag hadden. Indien men aan de partijcommandanten een te groote vrijheid laat tot het ontwikkelen van initiatief, kan dit bij oefeningen met lichte troepen spoedig ertoe leiden, dat het verloop een geheel andere wending neemt dan men zich voorstelt en de oefening van de onderdeelen niet tot haar recht komt.

6. Aangezien voor het goede verloop van een gevechtsdag noodzakelijkerwijze gevechtsperioden moeten worden verkort, rust in handen van den hulpleidersdienst bij lichte troepen een groote verantwoordelijkheid, omdat zij, bij de beoordeeling van tactische maatregelen, tevens acht moet geven op het door den leider beoogde doel van de oefening. Zoo moet weleens het succes van voorwaartsgaan worden toegekend, terwijl de tactische maatregelen zulks feitelijk niet wettigen.

Wanneer lichte troepen over een groote diepte en breedte dagelijks met elkaar in gevecht moeten komen, moet een onzichtbare hand wel eens ingrijpen.

Wijze van marcheeren van groote wielrijdersverbanden.

7. De colonnelengte van een regiment wielrijders van 4 bataljons, dat in één colonne marcheert, bedraagt — met inbegrip van de voorhoede en van den afstand tusschen de voorhoede en de hoofdmacht — indien tusschen de compagnieën bovendien afstanden worden onderhouden met het oog op Vliegeraanvallen, (Veldd. Voorschr. punt 70) 9 à 10 km (Veldd. Voorschr. punt 76). Deze vorm is tegenover een actieven vijand zeer kwetsbaar op de flanken; bovendien laat zij krachtsontwikkeling in front eerst toe na een opmarsch, welke eenige uren duurt. Een groepeerings in de breedte bezit in den regel een grootere veiligheidsfactor.

8. In elk geval moet er naar gestreefd worden de verkennings- zoewel als de beveiligingsorganen in een breed front vooruit te zenden, aangezien de rechtstreeksche beveiliging van de flanken tegenover een actieven vijand zeer moeilijk is. Z.g. overvalpatrouilles, welke zich in het terrein nestelen op punten van waaruit gemakkelijk kan worden teruggetrokken, kunnen door het plotseling afgeven van mitrailleurvuur onherstelbare schade aarichten.

9. Steeds moeten de noodige verkenningsorganen worden uitgezonden omdat, indien de hoofdmacht alleen rechtstreeksch wordt beveiligd door het uitzenden van een voorhoede, de commandant te veel in het onzekere tast (Voorschr. Lichte Troepen punt 105, 117, 129).

10. Uit een oogpunt van veiligheid moeten als regel, over de eerste marsch-

doelen heen, de volgende worden verkend. Voorhoede en hoofdmacht moeten zich z.n. om en om sprongsgewijze bewegen (Voorschr. Lichte Troepen punt 105, 110, 111, 126).

11. In de nabijheid van den vijand is het bepaald noodzakelijk, dat het beveiligend scherm wordt verbreed. Afdeelingen, welke zulks nalaten, loopen altijd groot gevaar door vuur te worden overvallen.

12. Bij het stooten op den vijand wordt nog te veel nagelaten om onmiddellijk in de breedte voorwaarts te gaan (Voorschr. Lichte Troepen punt 131, 1e zinsnede „snelle ontwikkeling in breed front”). Dit is een gevolg van een natuurlijke terughoudendheid om zich te ver van de rijwielen te verwijderen.

13. Aangezien het telkens achterwaarts gaan om de rijwielen weer op te zoeken een zeer tijdroovenden en demoraliseerenden invloed heeft, zal men bij het ondervinden van plaatselijken weerstand deze bezwaren moeten overwinnen door:

a. te doen afstijgen met beweeglijke rijwielen, welke, zoodra 's-vijands weerstand is overwonnen, naar voren kunnen worden gebracht;

b. zoodra 's-vijands weerstand is gebroken, een volgende afdeeling onmiddellijk te doen voorwaarts gaan en de voorste afdeeling, nadat zij is verzameld en naar de rijwielen is teruggemarcheerd, achter eerstgenoemde afdeeling te doen aansluiten. Bijzondere oefening in deze is nog noodzakelijk. Er is echter ongetwijfeld reeds eenige verbetering waar te nemen.

Gebruik van cavalerie met wielrijders.

14. De indeeling van twee z.g. verkenningsafdeelingen had in hoofdzaak ten doel het gebruik van beide wapens in onderling verband tot zijn recht te doen komen in één samengestelde gevechtsgroep, zooals die in onze organisatie voorkomt. Ik meen, dat nog te veel de wielrijders het spits afbijten — zelfs in die terreinen, welke bij uitstek vragen om cavaleriebeveiliging — en de cavalerie in reserve blijft. Het was zelfs noodig, dat ik ten deze in moest grijpen en de cavalerie in bovenbedoelde, voor haar zoo gunstige terreinen, vooruit stuurde.

Beveiliging.

15. De beveiliging op grooteren afstand laat bij meerdere bedrijvigheid dikwijls te wenschen over, waarbij een plotseling dramatisch gebeuren niet is uitgesloten; ik verwijs o.m. naar de I Verk.A. op 23 Augustus. Het is mij ook opgevallen, dat enkele malen zelfs de onmiddellijke gevechtsbeveiliging onvoldoende was; b.v. 2 E.W. in reserve op 20 Augustus; 2-II R.H. bij *Gilze* op 23 Augustus; 5 C.W. bij *Dongensche Vaart* op 20 Augustus; 1 Res. E.H. bij *Paalstraat* op 20 Augustus; 2 Res. E.H. bij *Gilze* op 21 Augustus; 3-II R.H. bij *Gilzensche Heide* op 23 Augustus; I en III-R.W. bij *Alphen* op 23 Augustus; enz. Bij halt houden werden de mitrailleurs niet altijd terstond afgepakt en werd niet altijd gedekt tegen luchtwaarneming.

16. Het verband van de uitgezonden veiligheidsafdeelingen (-patrouilles) met den commandant liet nog te wenschen over. Een patrouille of veiligheidsafdeeling, welke geen berichten zendt, is feitelijk waardeloos.

Verkenning.

17. Uit de verschillende patrouillerapporten bleek, hoe bijzonder nuttig en leerzaam de z.g. verkenningspatrouilles op grooten afstand zijn, mits voorzien van postduiven (radio) (Veld. Voorschr. punt 467, 488; Voorschr. Lichte Troepen punt 52). Vooral op den eersten dag, waarbij zelfs een kanaal

moest worden overschreden, boekten deze patrouilles een zéér aardig succes. Het is noodzakelijk het gebruik van deze patrouilles meer te beoefenen. Zij zijn leerzaam en sportief en wekken saamhoorigheidsgevoel, belangstelling en geestdrift op.

Verband.

18. Het onderhouden van verband is vooral voor lichte troepen van het allergrootste belang. Op dit gebied meen ik, dat nog veel geleerd moet worden. Reeds vele malen heb ik er op gewezen, dat alle commandanten hun ondercommandanten en de commandanten van nevenafdeelingen bij elke voorkomende gelegenheid op de hoogte moeten houden van den toestand bij hun onderdeel. Wanneer een colonne moet halt houden en niemand weet voor hoelang, weet ook niemand, welke maatregelen hij moet nemen.

Terreinverkenning.

19. Wederom is mij uit de verschillende gevechtsberichten, bevelen- en meldingenregisters en nummerstaten gebleken, dat de voorste afdeelingen, zelfs wanneer zij ver vooruit waren, geen mededeelingen omtrent de tactische gesteldheid van het terrein verzonden. Men begrijpt blijkbaar nog niet voldoende van hoeveel belang dergelijke verkenningen en mededeelingen zijn voor de commandanten, die later ter plaatse met groote afdeelingen moeten optreden. Met opzet heb ik daarom vóór den eersten dag C.—I Verk.A. en C.—II Verk.A. in de gelegenheid gesteld het terrein en de opstelling te verkennen; toch zijn deze verkenningen, evenals de verkenning van de terreinen aan de *Mark* ten behoeve van de troepen, welke dit riviertje moesten verdedigen, niet voldoende tot haar recht gekomen.

Handpaarden en rijwielen gedurende het gevecht.

20. Meerdere malen is kunnen worden vastgesteld, dat de handpaarden te dicht achter de vuurlinie werden gebracht en dat ook de wielrijders — zelfs het personeel van de motormitrailleurpelotons — veel te dicht achter de in te nemen stelling opreden. Een eventueel teruggaan wordt hierdoor onmogelijk.

Vuurbasis.

21. Ik meen in het bijzonder de aandacht te mogen vragen voor de betekenis van het begrip „vuurbasis” bij aanvallende ondernemingen. In het Voorschr. Lichte Troepen komt dit begrip niet voor; het zal echter in C.R. II en W.R. II worden behandeld. In de bevelen was gelast, dat de M.Ps. met de reeds aan de *Mark* aanwezige troepen een vuurbasis moesten vormen ten behoeve van de aangewezen voorbataljons bij het overgaan over dit riviertje. Een uitgebreide verkenning en een nauwkeurig overleg met de ter plaatse van den overgang reeds aanwezige commandanten, zou de samenwerking hebben moeten verzekeren. Dat de M.Ps. bij het oprukken naar de *Mark* opdracht kregen de beweging van hun bataljon te volgen en een vuurbasis te vormen, is natuurlijk onjuist. De geheele nacht was beschikbaar om met de commandanten van de Verk.An. overleg te plegen, zoomede om na te gaan wáár de vijandelijke vuurorganen (mitrailleurs, kanonnen van 6 veld), welke het oprukken der aanvalstroepen konden belemmeren, waren opgesteld, wáár 's-vijands opstelling mogelijk kon worden geflankeerd, tot wáár de aanvalstroepen konden worden gesteund, enz. en wáár en met welke vuuropdracht de M.Ps. derhalve moesten stelling nemen, om — in samen-

werking met de reeds in stelling gebrachte mitrailleurs van de verkenning-afdeelingen — 's-vijands vuurorganen tijdens het oprukken der aanvalstroepen te neutraliseeren. Ik meen, dat dit zeer belangrijke vraagstuk niet juist is opgelost.

Vuurplan.

22. Het stelselmatig opbouwen van een vuurplan, dat thans zeer duidelijk in het I.R., II A is omschreven en ook in het cavalerie-reglement en in het wielrijders-reglement zal worden opgenomen, liet nog te wenschen over. Ik heb op het belang van dit onderwerp vóór de oefeningen gewezen en vraag hiervoor aller aandacht. Indien men mitrailleurs opstelt in de bochten van de *Mark*, is dit voor het vormen van een krachtig aaneengesloten vuurfront zeer nadeelig; indien men afsluitingsvuur laat voorbereiden op minder dan 200 m (indien niet vooraf is ingeschoten, op minder dan 400 m) vóór de frontlijn, loopt men de kans op het oogenblik van den aanval door de eigen artillerie te worden beschoten; indien de zware mitrailleurs in voorste lijn staan, wordt het den aanvaller gemakkelijk gemaakt de juiste plaats van deze wapens vast te stellen, waardoor een goed voorbereide vuurbasis in de gelegenheid is onmiddellijk bij het losbreken van den aanval de bediening van vele mitrailleurs buiten gevecht te stellen.

Gebruik van zware mitrailleurs.

23. Hoewel men, in verband met de weinige overzichtelijkheid van onze terreinen, gedwongen kan zijn de zware mitrailleurs over de onderdeelen te verdeelen, moet, overal waar het terrein zulks toelaat, gecentraliseerde bevelvoering worden toegepast, aangezien slechts daardoor het maximum rendement van deze wapens kan worden verkregen.

24. De zware mitrailleurs in allervoorste lijn te plaatsen, zooals aan de *Mark* hier en daar plaats vond, acht ik niet juist. Is het in enkele gevallen, met het oog op het flankeeren van het voorterrein, noodig zware mitrailleurs ver naar voren te plaatsen, dan moeten deze mitrailleurs door meer vooruitgeschoven afdeelingen worden gedekt.

25. Het is duidelijk, dat in het belang van het goede verloop van een manoeuvre dag vele gevechtsmomenten moeten worden verkort. Dit neemt niet weg, dat vermeden dient te worden, dat afdeelingen voorwaarts gaan juist als de vijandelijke zware mitrailleurs vuurstooten afgeven.

Gebruik van pantserwagens.

26. Wanneer de commandanten der sectiën pantserwagens niet volkomen op de hoogte zijn van den tactischen toestand, in het bijzonder van dien in de voorste lijn, is het nuttig effect van de pantserwagens gering. Voor zoover ik kan nagaan, werden de sectie-commandanten niet altijd voldoende op de hoogte gebracht en namen zij ook zelf niet voldoende maatregelen om zich, door het persoonlijk opnemen van verband met de eigen troepen, een juist beeld te vormen. Meestentijds zag ik pantserwagens zonder begeleiding optreden; ook de motorpatrouille werd hiervoor weinig gebruikt. Geregeld werd wederom door de gemarkeerde hindernissen gereden. De samenwerking met de eigen troepen liet te wenschen over.

Samenwerking met artillerie.

27. Op dit gebied is nog een en ander te verbeteren. Aan weerszijden wordt nog niet steeds begrepen waar het eigenlijk om gaat, n.l. dat de artil-

lerie op het juiste oogenblik, op de gewenschte plaats, bij voorkeur met goede waarneming, de juiste vuursteun moet kunnen verleenen. Te veel worden aan de artillerie slechts enkele in het voorterrein gelegen opmerkelijke terreinpunten aangewezen, waarop vuur (kaartvuur) moet worden voorbereid en te weinig wordt nog getracht door waarneming en door samenwerking het vuur te leggen op die plaatsen, waar zulks gedurende het gevecht noodig is.

Voorts werden o.m. de volgende fouten gemaakt:

— telefonische verbindingen waren tekort of werden niet tot stand gebracht;

— waarnemingsposten werden niet beveiligd;

— het rechtstreeksch verband van den commandant van een aanvalsgroep en den commandant van de artillerie, welke als steun voor den aanval was aangewezen, liet te wenschen over (persoonlijk overleg is noodzakelijk);

— de vuuropdrachten waren nog onvolledig;

— bij het vastleggen van het stormvuur werd niet voldoende rekening gehouden met de opstelling der eigen troepen.

Het gebruik van artillerie bij een min of meer onstabiel gevecht van lichte troepen is geheel anders en ook veel moeilijker dan bij een voorbereide verdediging. Er is een bijzonder groote activiteit en samenwerking noodig om de zoo onmisbare artilleriesteun tot zijn recht te doen komen. Maken van veel verkorte afspraken (berichten in code, vuurwerkseinen) voor het ontketenen, het verleggen, het versterken, of het eindigen van het artillerievuur; vaststellen van een nauwkeurige tijdtabel volgens welke — bij den aanval — de artillerie haar vuur voorwaarts moet verleggen; z.n. de voorste troepen tijdelijk te doen halt houden of zelfs enkele kleinere afdeelingen (wachten, posten) tijdelijk terug doen gaan tot het gevraagde artillerievuur is afgegeven; dit alles is noodig om te voorkomen, dat de troepen in het vuur van de eigen artillerie geraken en débacles ontstaan.

Aangezien bij manoeuvres het vuur niet is waar te nemen, zullen in de garnizoenen, meer dan tot nu toe geschiedde, goed voorbereide oefeningen in samenwerking met artillerie moeten worden gehouden met gebruikmaking van pétardes en zullen officieren en kader grondig moeten worden geoefend in datgene, wat omtrent de samenwerking in mijn circulaire van 5 April 1933, Nr. 961 A. is vastgelegd.

Nachtelijk optreden.

28. Met bijzonder veel waardeering zag ik de groote activiteit van posten, patrouilles en afdeelingen, welke gedurende den nacht van 21/22 Augustus met beveiliging of verkenning waren belast.

29. Nachtelijke ondernemingen moeten eenvoudig van opzet zijn. Dergelijke eenvoudige ondernemingen, uitgevoerd door kleine onderdeelen, welke recht op hun aanvalsdoel afgaan en niet met nevenafdeelingen in aanraking kunnen komen, leiden onder kordate aanvoerders in den regel tot meer succes dan min of meer ingewikkelde ondernemingen op grootere schaal. Vooral bij het vaststellen van vijandelijke opstellingen of het maken van gevangenen is zulks het geval.

Tucht.

30. De geestdrift en de houding van de troepen waren uitstekend. Toch kwamen hier en daar kleine verwarringen voor, welke voorkomen hadden kunnen worden. Zoo was de vuurtucht niet overal goed, liet de stipte opvolging der bevelen in het vuurgevecht nog te wenschen over, werd te weinig dekking

gezocht in het terrein, werd hier of daar onnoodige luidruchtigheid geconstateerd (o.a. 1 en 5 C.W. aan de *Mark*) en deden zich wanordelijkheden voor bij het handgemeen. (Het handgemeen had, ingevolge het bepaalde in Oefenvoorschrift punt 152 niet mogen worden voorgesteld).

31. De toewijding van kader en manschappen was intusschen zeer groot en de tekortkomingen moeten voor een deel worden geweten aan gebrek aan routine. Het beschikbare beroepskader, is gezien het groote aantal gevormde eenheden, natuurlijk gering in aantal.

32. De marschtucht was — wat ik er van gezien heb — uitstekend. De verzorging der paarden was goed en had ieders belangstelling. Gelukkig werd er veelvuldig gedrenkt.

Slotopmerking.

33. Met groote waardeering meen ik te mogen spreken over de toewijding, de geestdrift, de offervaardigheid, alsmede de inspanning van allen, die aan deze oefeningen hebben deelgenomen, maar daarbij gaat mijn dank in het bijzonder uit naar diegenen, die, niet in training, slechts enkele dagen weer onder de wapenen waren en die met alle energie, den Nederlandschen soldaat eigen, hebben medegewerkt, ondanks de zware marschen en ondanks de bezwaren van het „doorrijden”. Het aantal dagelijks in de kwartieren achterblijvende zieken bedroeg hoogstens 1½ %.

BETALING ABONNEMENT 1e KWARTAAL 1935.

Tot 5 Jan. a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 1e Kwartaal 1935 à f 2,50 (Binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715, met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogd met 15 cent incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

BAND 1934.

Voor den jaargang 1934 worden weder oranje linnen banden beschikbaar gesteld, zooals voor jaargang 1932.

Toezending volgt uitsluitend na ontvangst van f 1,20 per postwissel of na overschrijving op postrekening 44715.

Administratie „De Militaire Spectator” - Zwarteweg 1
Den Haag.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

ONTHULLING DOOR H.K.H. PRINSES JULIANA VAN HET MONUMENT TER
EERE VAN GESNEUVELDE GRENADIERS EN JAGERS, OPGERICHT DOOR
RESERVE-OFFICIEREN

De Commandant van het Veldleger, Luitenant-Generaal Jhr. W. ROËLL houdt een rede. Op den achtergrond de Commissie voor het monument, v.l.n.r. Res.-kapitein J. KRULS, Res.-majoor W. BARON VAN ITTERSUM, Res.-kapitein J. MOORMAN, Res.-Eerste-Luitenant H. F. D. OXENAAR en Res.-Kolonel J. P. J. VERBERNE.

Nadat de Commandant van het Veldleger bevolen had, dat de geschiedenis der onderscheidene Regimenten zou worden geboekstaafd, verscheen het bekende oranje boekje: „Geschiedenis der Regimenten Grenadiers en Jagers”¹⁾. Daarin is een „Eeretafel” opgenomen, vermeldende de namen van de Grenadiers en Jagers, die in 1830 en 1831 gesneuveld of ten gevolge van bekomen wonden overleden zijn. Overeenkomstig het „ééns grenadier, altijd grenadier” was het voornemen geweest daarop ook de dapperen te vermelden, die, na bij de Grenadiers en Jagers gediend te hebben, in de koloniën gesneuveld zijn, doch daarvan moest worden afgezien, omdat het ondanks ijverige nasporingen niet mogelijk bleek, de namen van alle gevallen op te sporen.

De toenmalige Brigade-Commandant, Generaal J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST wees op de wenschelijkheid om deze Eeretafel in duurzaam materiaal aan te brengen in de verblijfplaats der Brigade. Om dit denkbeeld te verwezenlijken, vormde zich uit de Reserve-Officieren der Brigade een Commissie, bestaande uit de heeren J. P. J. VERBERNE, Reserve-Kolonel Staf Br. Gr. en J., *voorzitter*, W. BARON VAN ITTERSUM, Reserve-kapitein der Jagers, J. MOORMAN, Res.-Kap. der Grenadiers, *secretaris-penningmeester*, J. KRULS, Res.-Kap. der Jagers, en H. F. S. OXENAAR, Res.-Eerste Luitenant der Grenadiers, welke de benodigde gelden inzamelde bij de reserve-officieren en oud-

¹⁾ Moorman's Periodieke Pers N.V., Den Haag 1934.

H.K.H. Prinses JULIANA beschouwt het monument direct na de onthulling.
 V.l.n.r.: Majoor H. D. SCHERPENHUYZEN, Commandant der troepen, Res.-kapitein
 J. MOORMAN, Res.-kolonel J. P. J. VERBERNE, resp. secretaris en voorzitter der Com-
 missie, en Prof. Ir. R. L. A. SCHOEMAKER.

reserve-officieren der Brigade. De Commissie vond Prof. Ir. R. L. A. SCHOEMAKER, Hoogleraar aan de Technische Hoogeschool te Delft en Reserve-kapitein der Genie, bereid om belangeloos een monument te ontwerpen en toezicht te houden op den bouw. In Juni j.l. was het gereed en wijlen Z.K.H. Prins Hendrik had zich bereid verklaard het monument te onthullen op 7 Juli, den dag waarop het 105 jaren geleden was, dat een Afdeling Grenadiers en twee Bataljons Jagers werden opgericht. Helaas heeft het niet zoo mogen zijn wegens de ziekte en het daarop gevolgd verscheiden van wijlen Z.K.H.

H.K.H. Prinses JULIANA heeft echter volvoerd wat de hand Haars Vaders niet meer vermocht te doen: op 8 December heeft Zij op plechtige wijze het monument onthuld.

De regeling der plechtigheid was door den Brigade-Commandant onder zijn toezicht opgedragen aan een Commissie, bestaande uit de heeren W. M. F. E. P. DE JAGER, Luit.-Kolonel, C.-R. Gr., H. J. NOLTHENIUS, Kapitein der Grenadiers, en A. A. SCHWING, Eerste-Luitenant der Jagers.

H.M. de Koningin deed Zich vertegenwoordigen door Kapitein Adjutant H. J. PHAFF. De Commandant van het Veldleger, Luitenant-Generaal Jhr. W. RÖELL vertegenwoordigde den Minister van Defensie, die door ambtsbezigheden verhinderd was. Voorts waren aanwezig: Mr. DE MONCHY, Burgemeester van 's-Gravenhage, de oud-Brigade-Commandant Generaal-Majoor J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST, de Chef van den Generalen Staf, Generaal-Majoor J. H. REYNDERS, de inspecteurs van den Vrijwilligen Landstorm (tevens waarnemend inspecteur der infanterie), der Cavalerie, der Artillerie, der Genie, van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, der Kon. Marechaussee en der Militaire administratie, de directeur van het Materieel der Landmacht, de hoofd-intendant, de chef van den Militairen Veterinairdienst, de commandant der 1e Artillerie-Brigade, tevens Garnizoens-Commandant te 's-Gravenhage, de Commandanten van het IIe Reg. Huzaren, van het 2e Reg. Veldartillerie en van het korps Politietroepen, de directeur van de Hoogere Krijgsschool, de leger- en vlootpredikant in algemeenen dienst, de aalmoezenier voor Leger en Vloot J. J. BROUWER, de legerpredikanten Ds. BOOTSMA en Ds. NAUTA, de aalmoezenier in het 1e gewest, de directeur van het Krijgs-geschiedkundig Archief, de eerst aanwezend-ingenieur te Den Haag, Prof. Ir. SCHOEMAKER, Kolonel Jhr. D. DE BRAUW, de Luitenant-Generaals b.d. QUANJER, BOREL,

H.K.H. Prinses JULIANA betreedt het kamp te Waalsdorp, begeleid door den Commandant der Brigade Grenadiers en Jagers, Kolonel J. H. FRUYT VAN HERTOG.

WEBER, Jhr. VAN SUCHTELEN VAN DE HAERE en DE RIDDER, de Generaals-Majoor b. d. WAGNER, TER BEEK, RIDDER VAN RAPPARD, BARON VAN OMPHAL MULERT, HABBEMA en GRAAF DU MONCEAU, de Reserve-Generaal-Majoor DE GOEIJEN, de Kolonels b. d. FROGER en Jhr. von SCHMID, de Reserve-Kolonels VAN HOOGENHUYZE en HARDENBERG, en de Luitenant-Kolonels b. d. PHAFF en GIJSBERTI HODENPIJL en mede deputaties van de vereenigingen „De Garde” (met vaandel) en „Ons Leger”.

Bij den kampingang stond een eerewacht der grenadiers opgesteld met de Kon. Mil. Kapel onder leiding van Kap. C. L. WALTHER BOER. Toen de Prinses met klein gevolg arriveerde, werd het Wilhelmus door de Kapel ingezet en rees haar standaard aan den vlaggestok. De Prinses inspecteerde de eerewacht en werd vervolgens door den Commandant van het Veldleger en den Brigade-Commandant, Kolonel FRUYT VAN HERTOEG, naar het podium geleid. De verzamelde troepen brachten, met de schare Reserve- en oud-Reserve-Officieren, de eerbewijzen.

Nadat de verschillende autoriteiten, na de Prinses, hun plaatsen hadden ingenomen, presenteerde de commandeerende Officier, Majoor SCHERPENHUIJZEN, de troepen aan den Brigade-Commandant, die dit op zijn beurt deed aan Luit.-Generaal RÖELL. De Commandant van het veldleger meldde de aanwezigheid van de troepen aan Prinses JULIANA.

Vóór het podium en aan weerszijden van het monument, waren de vaandels geplaatst van de Regimenten Grenadiers en Jagers met de vaandelwacht.

De Brigade-Commandant verwelkomde vervolgens de Prinses en dankte, na H.M. de Koningin zijn erkentelijkheid te hebben betuigd voor haar vertegenwoordiging, Prinses JULIANA voor haar aanwezigheid, waarmee zij aan deze plechtigheid hoogen luister bijzette. Hij gaf daarna het woord aan den voorzitter van de Commissie van Reserve-Officieren, Res.-Kolonel VERBERNE.

Na de totstandkoming van het monument geschetst te hebben, bracht spr. dank aan allen, die door hun aanwezigheid van hun belangstelling doen blijken of door hun daadwerkelijke medewerking het plan hebben doen slagen, in het bijzonder aan den ontwerper van het monument, Prof. Ir. R. L. A. SCHOEMAKER.

Spr. verzocht den Kapitein-Adjutant van H.M. de Koningin den eerbiedigen dank over te brengen voor Hoogstderzelver vertegenwoordiging.

Wijlen Z.K.H. de Prins der Nederlanden, volgende de ingevingen van zijn goed hart jegens ons allen, had aan de commissie toegezegd persoonlijk de onthulling te willen verrichten, waardoor aan deze plechtigheid een zeer bijzonder cachet zou worden gegeven. Dankbaar zijn wij allen, aldus spr., dat u, Koninklijke Hoogheid, Prinses der Nederlanden, thans deze daad van piëteit van uw u zoo dierbaren Vader wel op u heeft willen nemen, waardoor de eeuwenlange hechte band tusschen Uw Koninklijk Huis en ons volk, in het bijzonder onze weermacht, zoo mogelijk nog meer wordt versterkt.

Thans, vervolgde spr., is het plechtige oogenblik aangebroken, waarop wij, indachtig aan den wensch van den Commandant van het Veldleger om de liefde tot het Vorstenhuis op te wekken, het nationaliteitsgevoel te verlevendigen, de paraatheid van ons leger te vermeerderen en o.m. daartoe de krijgsgeschiedenis onzer beide regimenten den manschappen bij te brengen, dat wij met een cri de coeur het woord tot u gaan richten op dezen herdenkingsdag, waarbij wij ons ook als doel stellen den moreel van de manschappen te verheffen door hen te doen zien, hoe ook de eenvoudige soldaat geëerd wordt, als hij is gevallen op het veld van eer.

Het is de onvergankelijke verdienste van ons Vorstenhuis, van onze Regeeringen, dat wij een eeuw buiten den geesel van den oorlog gebleven zijn, niettegenstaande nog wel onze groote en benijdenswaardige belangen, zoowel hier als in onze koloniën in het brandpunt der internationale geschillen liggen.

Het is een daad van innige piëteit, die wij gaan wrochten jegens onze gesneuvelde kameraden. Zij allen, Grenadiers en Jagers, wier gedachtenis wij hier blijvend gaan herdenken en wier vaderlandslievende daden wij aan de vergetelheid gaan ontrukken, zij hebben hun eed, hun belofte, hun plicht tot het uiterste gestand gedaan met het offer van hun leven; bij het afroepen van hun namen bij 't appèl na den veldslag zwegen voor het eerst hun monden en waren zij — zooals boven de bronzen naamlijst vermeld staat — gevallen op het veld van eer.

Nadat op spr.'s verzoek door Res.-kapitein MOORMAN de namen der gevallenen waren voorgelezen, terwijl de troepen het eeresalut brachten, vervolgde spr. zijn rede aldus:

En wanneer ik thans schouw in Uw aller blikken den rouw en toch ook weder de dankbaarheid jegens onze gevallen kameraden, dan meen ik in uw geest te spreken, wanneer wij hierbij insluiten hen allen, oud-Grenadiers en Jagers, die in onze koloniën mede zijn gevallen op het veld van eer onder den uitroep, zooals spr. het zelf daar beleefde, van „Leve de Koningin”.

De Commandant der Brigade Grenadiers en Jagers, Kolonel J. H. FRUYT VAN HERTOOG, met het oude Vaandel uit de jaren 1830 en 1831.

De onthulling.

Begeleid door kolonel VERBERNE en den res.-kap. MOORMAN schreed de Prinses onder het spelen van het Wilhelmus daarna naar het monument en verrichtte de onthulling. Na enkele oogenblikken het monument te hebben beschouwd, nam Zij haar plaats op het podium weer in.

Op verzoek van kolonel VERBERNE werd, nadat hij het monument aan de brigade had overgedragen, een minuut stilte in acht genomen als hulde aan de gevallenen.

De commandant der brigade, kol. FRUYT VAN HERTOOG, aanvaardde vervolgens het monument, als een kostbaar geschenk, eenvoudig van vorm, maar zeer waardevol in zijn beteekenis als blijk van nationalen zin, van liefde voor Oranje, trouw aan volk en vaderland en van grooten eerbied jegens de gesneuvelden.

Hij bracht dank aan de commissie, die de oprichting voorbereidde.

Bij deze plechtigheid behoort, zoo vervolgde spr., het oude vaandel, waarmede de grenadiers en jagers streden en, met de hand aan dit vaandel geslagen, betuigde de brigadecommandant de onverminderde, hechte trouw aan het Huis van Oranje, dat van geslacht op geslacht de liefde bezit van het gansche volk.

De Kapel zette het lied van VALERIUS in, „Gelukkig is het lant”, terwijl het militair saluut werd gebracht.

Namens de Koningin legde hierna kapitein PHAFF een grooten krans met oranjelint

aan den voet van het monument. Luit.-generaal RÖELL legde voorts een krans neer namens den minister van Defensie en daarna een namens het veldleger. Hij deed deze handelingen vergezeld gaan met een korte toespraak. Kransen volgden nog van den brigadestaf en de beide regimenten, van de reserve- en oud-reserve-officieren, van de Vereeniging „Ons Leger” en van „de Garde”.

Met een woord van dank door den brigade-commandant werd de onthullingsplechtigheid besloten.

De troepen verzamelden zich daarna voor het défilé, dat plaats had onder de tonen van den Grenadiersmarsch.

Na beëindiging van het défilé werd de Prinses ontvangen in het Vereenigingsgebouw der officieren, waar zij zich onderhield met de militaire autoriteiten, den voorzitter en den secretaris der commissie en Prof. Ir. SCHOEMAKER. Omstreeks half één vertrok zij weer, terwijl wederom een eerewacht stond opgesteld en de Kapel het Wilhelmus deed hooren.

NAMEN VAN KAZERNES

Zoals in de November-aflevering werd vermeld (blz. 511), heeft de Minister van Defensie — voor zooveel noodig daartoe gemachtigd door H.M. de Koningin — aan 18 kazernes namen geschonken van personen, die zich voor den lande verdienstelijk hebben gemaakt. Zulks is voor elk dezer kazernes vastgelegd in een fraaie oorkonde, waarvan de tekst is ontworpen door den Directeur van het Krijgsgeschiedkundig archief. De oorkondes zijn uitgevoerd door den Kolonel der art. b.d., Ridder in de Militaire Willemsorde J. C. P. W. A. STEENKAMP te 's-Gravenhage. Van 17 der oorkondes wordt het hoofdmotief gevormd door het wapen van dengene, wiens naam de betrokken kazerne voortaan zal voeren. Van SEBASTIAAN TAPIJN, den dapperen verdediger van Maastricht in 1579, was geen wapen bekend. Deze oorkonde is daarom versierd met een gezicht op de oude vestingmuren van genoemde stad.

Als voorbeeld geven wij hier een reproductie van een der oorkondes, waarbij de kleuren uiteraard niet tot hun recht komen, terwijl wij van alle oorkondes den tekst doen volgen. Op kernachtige wijze worden hierin een aantal van onze Oranjevorsten, krijgsoversten en verdienstelijke officieren van de Koninklijke Landmacht gekarakteriseerd. Kortheids-halve zijn aanhef en slot van de oorkondes niet overgenomen, zij blijken uit het gereproduceerde exemplaar.

MAURITS-KAZERNE

Gewijd aan de nagedachtenis van:

MAURITS, Prins van Oranje, Graaf van Nassau, Stadhouder van Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en Groningen; Admiraal en Kapitein-Generaal der Unie.

Geboren 13 November 1567.

Overleden 13 April 1625.

Grondlegger van het Staatsche Leger en van de Nationale oorlogvoering; taai verdediger van het gemeenebest tegen Spaansche dwingelandij.

Overwinnaar bij Turnhout en Nieuwpoort, bedwinger van Geertruidenberg, Koevorden, enz., enz.

De onvermoeide ijver, waarmede hij zich op de krijgskunst heeft toegelegd, gepaard aan scherp verstand en helder doorzicht, hebben zijne lijfspreuk bewaarheid:

„Tandem fit surculus arbor”

(Het rijsken wordt eindelijk een boom).

JOHAN WILLEM FRISO-KAZERNE

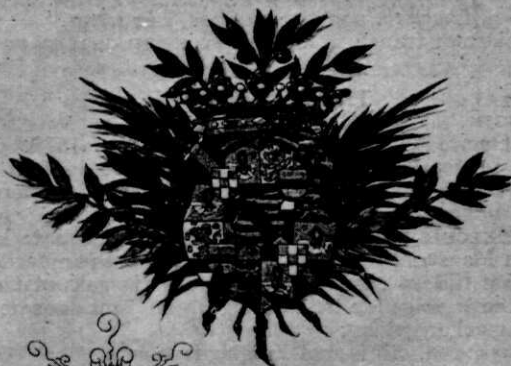
Gewijd aan de nagedachtenis van:

JOHAN WILLEM FRISO, Vorst van Nassau-Dietz, Prins van Oranje enz., Erfstadhouder van Friesland en Stadhouder van Groningen.

Geboren 4 Augustus 1687.

Verdronken aan den Moerdijk 14 Juli 1711.

Op negenjarigen leeftijd, bij den dood van zijnen vader, HENDRIK CASIMIR II, door de Friesche Staten reeds tot diens waardigheden geroepen, toonde de jeugdige Prins o.a. in de slagen bij Oudenaarde (1708), Malplaquet (1709) en bij de belegeringen van Mons (1709) en van Rijssel (1711), wat het Vaderland van hem verwachten mocht.

OTROUWDE

*Nachtaaling van H. H. de Koning bij Koninklijk bevel van
1. September 1934 N. 34 is door my by beveling van 26. September
1934 N. 17 bevel dat deze ketene dan naam zal dragen van*

MARTIS-KAZENAC.

*Leid aan de nagedachtenis van
Houder van Oude Land van Nieuw-Scheldt
van Holland, Zeeland, West- en Oost-Floris en Groningen
en Amstel en Friesland, Graaf van Anvers
en in 15 November 1569
Overleden 13 April 1625*

*Landleger van het Koninkrijk en van de Nationale overwinning
naar verdediger van het gemeenschap tegen Spaanse dwang land
Overwinning bij Utrecht en Nieuwpoort, bedwingen van
Geestelijken, Koningen enz.*

*De onoverwinnelijke yver, waarmede hij zich al de koninkrijk heeft
toegedien, gaf aan rechte van hem, en het door de overwinning hebben
zijn lijf, trouw, bewaardheid
"Landen die zure uit aarde"
(Hij was een vreedzaam aindeling een boer)*

*Amsterdam 10 December 1934
De Heer van Deventer
L. M. Deckert*

Het droevig ongeluk, den vier en twintigjarigen vorst overkomen, maakte een einde aan zijne veelbelovende loopbaan.

Zijne tijdgenooten achtten hem „een voorbeeld aan de posteriteyt”, en plaatsten op het randschrift van den penning aan hem gewijd:

„Lacrimis aequare dolores, hic labor.”

(De droefheid met tranen te kunnen evenaren daar staan wij voor).

TAPIJN-KAZERNE

naar SEBASTIAAN TAPIJN.

Overleden te Maastricht op 29 Juni 1579.

Een zeer bekwaam vestingbouwkundige en een hoogst dapper officier, onder wiens leiding de vestingwerken in Maastricht voortdurend werden hersteld en aangevuld, mijnen gegraven en mijngangen geopend.

Hij stond in 1579 MELCHIOR VAN SCHWARTZENBERG uitermate krachtadig ter zijde bij de verdediging van Maastricht (Maart-Juni) tegen de Spanjaarden onder den Hertog van Parma. Op 24 Juni tijdens eene bestorming ernstig gekwetst en naar Wijck overgebracht, werd hij bij eene volgende bestorming op 29 Juni door de Spanjaards gedood.

Voor hem moge zeer zeker gelden:

„Hij is met krijgsmans eere
in 't harrenas gestorven” (*Vondel*).

KRAIJENHOFF-KAZERNE

naar den Luitenant-Generaal CORNELIS RUDOLPHUS THEODORUS BARON KRAAIJENHOFF.
Vereed met het Grootkruis der Militaire Willemsorde.

Geboren te Nijmegen 2 Juni 1758,

Overleden aldaar 24 November 1840.

Deelgenomen aan de veldtochten in Noord-Holland tegen de Engelschen en Russen (1799), in Duitschland tegen Oostenrijk (1805) en tegen Pruisen (1806), in Zeeland tegen de Engelschen (1809).

Door eigen verdiensten opgeklimmen tot de hoogste ambten en waardigheden, zoowel op militair als op maatschappelijk gebied. Ernstig man, vol levenswijsheid, beziel met heldendeugd en waarlijk bataafsche rechtschapenheid. Op zijn grafschrift prijken deze woorden:

„Zijn ziel heeft hij aan God, zijn
gebeente aan de aarde toevertrouwd.”

SNIJDERS-KAZERNE

naar den Generaal CORNELIS JACOBUS SNIJDERS.

Oud-Chef van den Generalen Staf en Oud Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht.

Ridder van de Militaire Willemsorde.

Versierd met het Grootkruis van den Nederlandschen Leeuw, van de Orde van Oranje-Nassau enz.

Geboren te Oude Tonge 29 September 1852.

Na eene hoogst eervolle loopbaan als officier — ook in onze Overzeesche gewesten — op 31 Juli 1914 bij de mobilisatie benoemd tot Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, heeft hij als zoodanig onder moeilijke omstandigheden in belangrijke mate er toe bijgedragen, dat ons land voor de oorlogsellende gespaard bleef.

Met helderen blik en ijzeren wilskracht heeft hij dag en nacht op de bres gestaan om de belangen van ons volk te dienen, hetgeen is vastgelegd op het borstbeeld te zijner eere vervaardigd, dragende de kernachtige woorden:

„Hij waakte van Augustus 1914 tot November 1918
voor 's lands veiligheid.”

FREDERIK HENDRIK-KAZERNE

Gewijd aan de nagedachtenis van:

FREDERIK HENDRIK, Prins van Oranje-Nassau, Stadhouders van Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en Groningen; Admiraal en Kapitein-Generaal der Unie.

Geboren 28 Februari 1584.

Overleden 14 Maart 1647.

Heeft de roemrijke traditiën van zijnen broeder MAURITS op voorbeeldige wijze voortgezet. De talrijke vestingen, den vijand ontruikt, als Grol (1627), 's-Hertogenbosch (1629), Maastricht, Venlo, Roermond (1632), Breda (1637), Hulst (1645) hebben hem den naam van Stedendwinger doen verwerven.

Leidde de natie tot een eervollen vrede met Spanje (Vrede van Munster) en sloot den tuin der Geunieerde Provinciën.

Zijn leven was gewijd aan het volvoeren van zijne zinspreuk:

„Patriaeque patrique”
(Voor Vaderland en Vader).

JAN VAN NASSAU-KAZERNE

naar JAN VAN NASSAU, Graaf van Nassau-Dillenburg enz., enz.,

Geboren 22 November 1535.

Overleden 8 October 1606.

Heeft zich met rusteloozen ijver geheel en al gewijd aan de zaak der vrijheid aan de zijde van zijn oudsten broeder WILLEM, den grondlegger der Nederlandsche onafhankelijkheid.

In Juni 1578 door de Staten van Gelderland tot het Stadhouderschap van hun Gewest geroepen, heeft hij met vaste hand het roer gegrepen en wist hij met moed en beleid den tijdgeest te leiden.

Directeur van de Unie van Utrecht, die hij 23 Januari 1579 tot stand bracht.

Bij het derde eeuwfeest der Unie van Utrecht is op den gedenkpenning de Stichter der Unie gehuldigd en werden, als randschrift van den penning aan hem gewijd, de woorden gegrift:

„Dankbaarheid — Eendracht — Vrijheid.”

RABENHAUPT-KAZERNE

naar den Luitenant-Generaal KAREL RABENHAUPT, Baron van Sucha.

Geboren 6 Januari 1602.

Overleden 12 Augustus 1675.

De bijzondere verdiensten van dezen manhaften bevelhebber, ten opzichte van het behoud van Groningen in 1672, zijn op de gedenkpenning, door het bestuur dier stad geslagen, in de volgende woorden vastgelegd:

„Groningen constant behout van 't Land
Door Godes kracht brack viants macht.”

TRIP VAN ZOUDTLANDT-KAZERNE

naar den Luitenant-Generaal Jonkheer ALBERT DOMINICUS TRIP VAN ZOUDTLANDT.

Opperbevelhebber der Cavalerie.

Commandeur der Militaire Willemsorde.

Versierd met het Grootkruis van den Nederlandschen Leeuw enz.

Geboren 18 October 1776.

Overleden 22 Maart 1835.

Heeft deelgenomen aan de veldtochten in Brabant en Frankrijk (1794), in Duitschland (1796), in Noord-Holland (1799), in Pruisen (1806), in Duitschland (1812—1814) en in België (1830—1834).

Bij de sterke bezetting van Brussel (21 September 1830) werd hem de militaire uitvoering daarvan opgedragen, onder de algemeene leiding van Prins FREDERIK. Bij den Tiendaagschen Veldtocht voerde hij het opperbevel der cavalerie.

Allendeels werd zoodoende op hem de spreuk van toepassing:

„Pietate in regem et armis insignes”

(Uitmunten door gehechtheid aan den Koning en door Wapenroem).

BOREEL-KAZERNE

naar Jonkheer WILLEM BOREEL,

Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der Cavalerie.

Grootmeester van het Huis van Koning WILLEM III.

Geboren 3 September 1774.

Overleden 21 Mei 1851.

Heeft deelgenomen aan de veldtochten tegen Frankrijk in Brabant en Vlaanderen (1793 en 1794), aan het beleg van Bergen op Zoom (1814) en aan den veldtocht in Brabant en Frankrijk (1815).

Belast zijnde met de oprichting van een Regiment Blauwe Huzaren en benoemd tot Chef daarvan (16 December 1813), heeft hij zich in 1815 bijzonder als Commandant onderscheiden door op een kritiek moment onverwijd bij Quatre-Bras in te grijpen en bij Waterloo in verbinding met Engelsche Cavalerie het Fransche legerkorps d'Erlon ernstig te havenen en de Fransche Garde-cavalerie uit de Britsche batterijen terug te drijven.

Een Engelsch officier verklaarde achteraf, dat hij het Cavalerie-regiment No. 8 op eene wijze om nooit te vergeten, onverschrokken met de Fransche Kurassiers had zien strijden.

Terecht is van hem in later dagen getuigd:

„Hij was de fakkel die licht,
hij was het vuur, dat alles aanwakkert.”

HOJEL-KAZERNE

naar Generaal-majoor WILLEM CHRISTOFFEL HOJEL.

Adjutant van Prins Alexander en

Adjutant i. b. d. van Z.M. Koning WILLEM III,

Grootofficier in de Orde van den Eikenkroon,

Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw enz.

Geboren 4 Juni 1831.

Overleden 10 Februari 1886.

Als artillerie-officier heeft hij zich op ballistisch gebied grooten naam verworven; zijne verdiensten als zoodanig zijn in het binnen- en buitenland algemeen erkend; in verschillende ballistische werken wordt hij dan ook met eere genoemd.

Als Directeur der Studiën aan de Kon. Mil. Academie schreef hij, ten dienste der cadetten, verschillende leerboeken.

Bij de instelling der Commissie van Proefneming (15 December 1866) aanvankelijk tot lid, op 1 December 1877 tot Voorzitter daarvan benoemd.

Trouw en toegewijd diende hij zijn Vaderland en zijn Wapen tot zijn verscheiden als Commandant van het 4e Artillerie-commandement in Den Helder.

Een wetenschappelijk werker als weinigen, voor wien de zinspreuk gold:

„Absque labore nihil”
(Niets zonder moeite).

SEELIG-KAZERNE

naar HENDRIK GERARD SEELIG.

Luitenant-Generaal der artillerie,

Adjutant i. b. d. van Z.M. Koning WILLEM III,

Ridder der Mil. Willemsorde 3e Klasse,

Commandeur der Orde van den Ned. Leeuw enz.

Geboren 8 September 1787.

Overleden 2 October 1864.

Deelgenomen aan de veldtochten in Duitschland (1811 en 1812), bij het mobiele leger en op de Citadel van Antwerpen (1830—1832).

Artillerie-officier van groote bekwaamheid, heldhaftig, bezielde met een nooit verzadigen dorst naar kennis, met een rusteloozen ijver, die geene hinderpalen noch bezwaren kende. Hij was de ziel van de verdediging der Citadel van Antwerpen, bezat de kunst om zijne ondergeschikten te leiden, te bevelen, te bezielen, hen met een geest van plichtsgevoel en heldenmoed te vervullen.

Bij de wederoprichting der Kon. Mil. Academie in 1836 werd hij tot Eerste Commandant benoemd, met vasten wil wendde hij zijne veelomvattende kennis ten nutte dezer inrichting aan, steeds het groote doel voor oogen houdende: eene hooge beschaving, zoomede een groote mate van intelligentie bij het officierskorps aan te kweeken.

Na het afbreken zijner militaire loopbaan heeft de sobere, eenvoudige man, zachtvaardig van karakter, zich in stilte teruggetrokken, doch hij toonde zich steeds de eerste, dáár waar wél kon worden gedaan. Tot in den dood bleef hij getrouw aan de spreuk:

„Plus esse quam videre”
(Meer zijn dan schijnen).

ARTHUR KOOL-KAZERNE

naar Luitenant-Generaal ARTHUR KOOL, Adjudant i. b. d. van Hare Majesteit de Koningin.

Versierd met het Grootkruis der Orde van Oranje-Nassau, der Huisorde van Oranje, enz. Bij het zeldzame jubileum, de herdenking van den vijftigjarigen officiersdienst, vereerd met het dienstkruis met diamanten.

Geboren 21 Februari 1841.

Overleden 24 Maart 1914.

Opgeleid tot Officier der artillerie, geplaatst bij den Generalen Staf en geroepen tot op de hoogste ambtelijke plaatsen, als Chef van den Generalen Staf, Commandant van het Veldleger en Minister van Oorlog, heeft hij een machtigen invloed uitgeoefend op de ontwikkeling van ons krijgswezen en van de militaire wetenschap in ons vaderland.

De groote gaven van hoofd, alsook de innemende eigenschappen van hart werden hem bij gelegenheid van zijn vijftigjarig jubileum als volgt toegedicht:

„Gouden klanken bij 't Gouden feest!
Maar schoon hier gouden snaren trilden
Voor wat de harten zeggen wilden
Ware iedere toon te flauw geweest.”

VAN ESSEN-KAZERNE

naar den Kolonel PIETER DANIEL VAN ESSEN.

Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw,

Vereerd met de Eere-medaille voor voortvarendheid en vernuft (Huisorde van Oranje) enz.

Geboren 1 October 1870.

Overleden 14 April 1925.

Een artillerist gekenmerkt door een bijzonder vindingrijken en oorspronkelijken geest, door scherp vernuft en vooruitzienden blik, waardoor hij in nieuwe vraagstukken bij voorbaat de juiste lijn wist aan te geven en tactische en technische vraagstukken tot eene goede oplossing te brengen.

Heeft in het bijzonder op technisch gebied een internationalen naam verworven, vooral door de uitvinding van het z.g. eenheidsprojectiel, alsmede door zijne studiën in Zweden en Duitschland.

Zijn groote verdiensten als artillerist mogen niet uitsluitend worden beschouwd als een gevolg van zijne talenten, maar zeker evenzeer van zijn warm nationaal gevoel, van zijne liefde voor het vaderland, voor het leger en zeer in het bijzonder voor het Wapen der artillerie.

Hij moge in de herinnering voortleven als:

Een toegewijd dienaar van „Sancta Barbara”.

PRINS WILLEM III-KAZERNE

Gewijd aan de nagedachtenis van WILLEM III HENDRIK, Koning van Engeland, Prins van Oranje enz., Stadhouder van Holland, Zeeland, Gelderland, Utrecht en Overijssel.

Erfkapitein-Generaal en Admiraal der Unie.

Geboren 14 November 1650.

Overleden 19 Maart 1702.

Op aandrang van het volk in 1672, toen LODEWIJK XIV e.a. de Republiek met hunne legers bedreigden, tot Kapitein-Generaal der Unie en vervolgens tot Stadhouder in vele provinciën aangesteld. Op het hachelijkst oogenblik verklaarde hij, liever dan den ondergang van zijn land te zien, te zullen sneuvelen in de laatste schans. Hij hield, ondanks zijne broze gezondheid, met onwankelbare energie vast aan zijn scherp door hem gevoelde en vast omljnde roeping, aan wat hij voor het Vaderland veilig, voor het evenwicht van West-Europa noodzakelijk achtte. VOLTAIRE noemde hem later: „De ziel en het hoofd van half Europa; een waar soldaat met de kennis van een generaal”.

Lachte veelal het geluk in de veldslagen hem weinig toe, in den terugtocht bleek hij een meester en hij kon gerangschikt worden onder onze grootste nationale strategen.

Het hersenschimmig denkbeeld eener algemeene monarchie onder den Zonnekoning deed hij geheel in rook vervliegen en wat de Unie, de vrijheid en het geloof daardoor aan hem verschuldigd zijn, kan nooit naar waarde worden geschat.

Terecht wordt van dezen Koning-Stadhouder getuigd, dat hij bezat: „een ijzeren geest in een zwak lichaam” en zodoende was hij metterdaad:
„De veer, die alle andere wielen in beweging bracht”.

GENERAAL-MAJOOR KROMHOUT-KAZERNE

naar den Generaal-majoor tit. der artillerie DAVID KROMHOUT.
Officier in de Orde van Oranje-Nassau met de Zwaarden.
Geboren 17 November 1845.
Overleden 24 October 1927.

Heeft zich reeds als jong artillerie-officier onderscheiden als paardenkenner, bevoor-
raar van de paardenteelt, africhter en onderwijzer en in deze richting zijn levenswerk
gezocht.

Werd den 21 Augustus 1895 benoemd tot Voorzitter der Remonte-Commissie voor de
Bereden-artillerie, den 1 November van hetzelfde jaar tot Directeur van de Rijschool
der Bereden-artillerie te Bergen op Zoom en in 1896 tevens belast met de leiding van
het op te richten Rijkshengstveulen-depôt.

Is in deze functiën voor het Wapen der artillerie en voor de rijkunst in het bijzonder
van groote beteekenis geweest.

De aloude beginselen, ontleend aan de werken van vroegere meesters in de rijkunst,
heeft hij, met vast karakter, toegepast.

Voorwaarts, rechtuit en zonder omwegen, was het beginsel, dat hij steeds aan zijne
leerlingen voorhield en dat culmineerde in des Meesters werk- en levensspreuk:

„Rijd Uw paard voorwaarts en zorg dat het recht gaat.”

BENTHIEN-KAZERNE

naar Majoor GEORGE DIEDERICH BENTHIEN.
Ridder van het Legioen van Eer.
Geboren 20 October 1769.
Overleden 1 Augustus 1836.

„Geembarqueerd als Commandant van een detachement Pontonniers met de Holland-
sche Armee ter Reede van Texel (1797), zich onderscheiden als Officier der Pontonniers
o.a. bij de Pontons-equipage in Noord-Holland (1799), bij de Armade op de Reede van
Texel (1804), bij het Hollandsche Armee Korps in Duitschland (1806), bij het 2e Korps
der Fransche Armee in Rusland (1812), zoowel aan den Weichsel bij Polotzk, als aan de
Duna enz.”

Hij was een uitnemend pontonnierofficier, die aan een kloeken geest en een krachtig
karakter, een zeer groote vakkennis en vindingrijkheid paarde.

Niet alleen heeft het Korps Nederlandsche Pontonniers aan hem veel te danken, doch
aan de Berezina redde hij door zijn brugslag zelfs het overschot van het Fransche leger;
terecht werd zijn borst getooid met het Legioen van Eer, dragende de zinspreuk:

„Honneur et Patrie”.

RIPPERDA-KAZERNE

naar WIGBOLD RIPPERDA.

Onthoofd te Haarlem 10 Juli 1573.

Deze Friesche edelman schaarde zich onder de vanen van Prins WILLEM I en klom
op tot den rang van hopman.

Hij was bevelhebber van Haarlem, waar hij gedurende de belegering dier stad door
den zoon van den Hertog van ALVA, DON FREDERIK, de wankelmoedigheid der burgers
in onversaagdheid wist te doen verkeerren.

Zeven maanden lang (1572 en 1573) wist hij de belegeraars te weerstaan, het hoofd
biedende aan overmachtige aanvallen en aan de moeilijkheden verbonden aan den toevoer
van proviand en munitie. Doordat de Haarlemmermeer nog niet in land was herschapen,
kon hij den toevoer naar de stad gedurende den zomer over het water, gedurende den
winter over het ijs regelen.

Zijn beleid en dapperheid hebben ten slotte de overgave der stad niet kunnen verhin-
deren. Hij werd gevangen genomen en in de stad, die als „het kerkhof der Spanjaarden”
werd betiteld, vond hij door beulshanden zijn einde.

Hem kenmerkt het schoone beginsel:

„Trouw aan het vaderland tot in den dood”.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.**Bij de Lichte troepen.****Overplaatsingen.**

Eerste-luitenant J. P. ILCKEN, van het I R.H., ontheven van zijn detachering bij het Korps politie-troepen en overgeplaatst bij het R.W.

Bij de overige wapens en dienstvakken.**Bevorderd.**

tot reserve-kapitein, onderscheidenlijk gerekend van 1 Mei '34 en van 1 Nov. '34, de tijdelijk benoemde reserve-eerste-luitenants J. C. A. VAN DE WEG en C. T. DE JONG, beiden van het 3e R.I.

tot reserve-officier van gezondheid der 1e klasse:

reserve-officiëren van gezondheid der 2e klasse A. D. GOEDHUIS, Dr. J. R. H. SCHAANK en L. STOLTZ, allen 1 Dec., F. P. I. VAN BRUSSEL, 3 Dec., R. J. DE GROOT, 11 Dec., A. T. LEICHER, 18 Dec. en I. DASBERG, 23 Dec.

tot majoor, met ingang van 25 Nov.:

kapitein G. J. M. VAN WEEL, van den Generalen Staf, hoofd der IIe Afdeling B van het Departement van Defensie.

tot majoor bij het 7e R.I. met ingang van 25 Nov.:

kapitein J. W. VAN DER LELY, adjudant van de VIII I. Brig.

tot reserve-kapitein bij het 22e R.I., gerekend van 22 Sept. '34:

reserve-eerste-luitenant Ir. F. L. MEIJES, van het R. J.

tot reserve-kapitein, gerekend van 11 Sept. '34:

reserve-eerste-luitenant M. NAUTA, van het 2e R.V.A.

Eervol ontslagen.

Majoor A. T. DUFOUR, van het 7e R.I., 25 Nov. (ben. tot res.-majoor bij het 8e R.I.).

Eerste-luitenant, B. E. KLUVERS, van het 3e R.V.A., 1 Jan. 1935.

Reserve-majoor J. J. ADRIAN, van den Staf inf., 23 Dec.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse Dr. A. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM, 1 Dec.

Reserve-dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse Dr. H. I. DOUMA, 14 Dec.

Reserve-kapitein P. A. STOFBERG, van het 14e R.I., 1 Jan. 1935.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Eerste-luitenant W. M. J. H. BLOEMEN, van het 8e R.I., overgeplaatst bij de Commissie van proefneming, 15 Nov.

Kapitein H. A. A. SITSEN, van het 5e R.I., bestemd voor de functie van Officier-commissaris in de 4e Militaire afdeling.

Eerste-luitenant M. J. H. S. ROMPEN, van het 2e R.I., overgeplaatst bij het 17e R.I., 15 Nov.

Tweede-luitenant H. F. H. VAN BOEKHOUT, van het 17e R.I., overgeplaatst bij het 2e R.I., 15 Nov.

Eerste-luitenant J. J. A. BEAUMONT, van het 2e R.I., ontheven van detachering bij het Korps Mariniers en overgeplaatst bij het 17e R.I., 20 Nov.

Kapitein C. J. LORENTZ, van het 7e R.V.A., overgeplaatst bij het 3e R.V.A., 12 Nov.

Reserve-majoor H. C. E. VAN EDE VAN DER PALS en Jhr. I. L. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ, onderscheidenlijk van het 22e en van het 19e R.I. overgeplaatst bij het R.Gr.

Reserve-kapiteins K. LEENDERTZ en P. VAN OUTEREN, onderscheidenlijk van het 5e en van het 10e R.I., overgeplaatst als voren.

Reserve-majoor W. Baron VAN ITTERSUM en J. P. BOOTS, onderscheidenlijk van het 4e en van het 2e R.I. overgeplaatst bij het R. J.

Reserve-kapiteins A. K. SCHLINGEMANN, N. F. EPKEMA, F. J. HOEBINK, P. TAZELAAR, W. L. H. VAN HARREVELT, B. J. H. VAN ROOSMALEN en J. DE VRIES, onderscheidenlijk van het 5e, het 6e, het 21e, het 13e, het 17e, het 4e en het 1e R.I., overgeplaatst als voren.

Kapitein L. J. MOGGENSTORM, van het 5e R.I., overgeplaatst bij het 16e R.I. en benoemd tot regiments-adjudant.

Eerste-luitenant R. VAN DEN BRINK, van het 20 R.I., overgeplaatst bij het 4e R.I., en werkzaam gesteld bij het Landstormverband 's-Gravenhage, 16 Nov.

Kapitein Ir. J. GOVERS, van het 3e R.V.A., gedetacheerd bij het 2e R.V.A. als batterij-commandant, 1 Dec.

Kapitein P. J. HERES, van het 12e R.I. benoemd tot adjudant van het korps, 20 Nov.
Tweede-luitenant A. J. M. GROOT en L. W. PROOST, beiden van het 3e R.I., gedetacheerd bij de Luchtvaartafdeeling ter opleiding tot vlieger, 15 Nov.

Eerste luitenant M. R. H. CALMEIJER, van den Staf inf., eervol ontheven van zijn plaatsing bij het D. v. D. en werkzaam gesteld onder de bevelen van den Directeur der H. K. S., ingedeeld bij het 19e R.I., 1 Jan.

Overgeplaatst bij het leger hier te lande.

Eerste-luitenant der artillerie J. J. GRETER, van het leger in Nederlandsch-Indië met ouderdom van rang 15 Augustus 1928 en ingedeeld bij het 5e R.V.A., 1 Dec.

Gedetacheerd bij de troepen op Curacao.

Eerste-luitenant J. M. DIEKMANN, van het 19e R.I., gedetacheerd bij het Korps politietroepen.

Overleden.

Majoor-titulair N. P. A. DU QUESNE VAN BRUCHEM, van den Staf art., werkzaam bij de Artillerie-inrichtingen, 14 November 1934, te Zaandam.

Decoratiën.

Reserve-majoor A. M. DE KLERK, van het 3e R.I., Kruis voor toewijding (Cruz de Dedicacão) van het Portugeesche Roode Kruis.

Aangewezen tot het volgen van een rechtskundigen cursus aan de Universiteit te Amsterdam.

Eerste-luitenant:

H. D. J. ELLENS, van het 10e R.I.,

J. VAN WANING, van het 6e R.V.A.,

A. VAN DER MINNE, van het 4e R.V.A.,

A. J. W. J. L. LOSECAAT VAN NOUHUYS, id.

allen gedetacheerd bij de Koninklijke Marechaussee.

BEOEFENING VAN HET TUCHTRECHT IN DE WEERMACHT

Voor ditmaal willen wij een vraag stellen, waarbij de bevoegdheid van een strafoplegger te pas komt.

Als Comp. (Bt., Esk.) C. bereiken U twee processen verbaal betreffende dienstplichtigen van Uw onderdeel, onderscheidenlijk betrekking hebbende op dienstplichtige A, die te X een politieverordening heeft overtreden door zich, op een rijwiël gezeten zijnde, op den openbaren weg te laten voorttrekken door een vrachtauto en op B, die te IJ een motorrijtuig bestuurde zonder in het bezit te zijn van een geldig rijbewijs.

Beide dienstplichtigen waren in uniform gekleed.

Welke maatregelen past gij toe en op welke voorschriften en overwegingen berusten deze?

De oplossingen moeten ons uiterlijk 20 Jan. a.s. bereiken. Prijs: een exemplaar van „De practijk van het militaire tuchtrecht”.

NIEUWE UITGAVEN

Österreich-Ungarns letzter Krieg 1914-1918. Fünfter Band, 1. Doppellieferung.

Herausgegeben vom Österreichischen Bundesministerium für Landesverteidigung und vom Kriegsarchiv. Weenen 1934. Verlag der Militär-Wissenschaftlichen Mitteilungen.

Deze aflevering van 240 bladzijden omvat het krijgsgebeuren in de maand Augustus 1916, waarop de binnen korten tijd te verwachten deelneming van Roemenië aan den wereldoorlog haar schaduw vooruitwerpt.

Het zijn in deze aflevering drie hoofdstukken, die in het bijzonder onze aandacht vragen;

a. de beschrijving van den algemeenen militairen en politieken toestand in den zomer 1916, waarin een uitstekend overzicht wordt gegeven van de zeer benarde omstandigheden, waarin de centralen zich bevonden.

b. de geschiedenis van de onderhandelingen der Duitsche en O.H.-Staats- en legerleidingen om te komen tot een gemeenschappelijk opperbevel (het z.g. Hindenburgfront) aan het Russische front, welke onderhandelingen tot een compromis leidden,

c. de geschiedenis der Roemeensche politiek van 1914 tot Augustus 1916, de organisatie van het Roemeensche leger en het Roemeensche operatieplan.

Daarnaast worden de in Augustus 1916 plaats gehad hebbende operatiën uitvoerig besproken.

In een afzonderlijk hoofdstuk wordt de 6e Isonzoslag behandeld, die de Ost. legerleiding totaal verraste en die dank zij de voortreffelijke voorbereiding van Italiaansche zijde en de zeer sterke materieelinzet leidde tot het eerste strategische succes der Italianen, n.l. den val van Görz en het terugnemen der O.H.-stellingen bij Görz en op de hoogvlakte van Doberdo over een breedte van 20 km. en een diepte tot 5 km. (4—16 Augustus).

Vervolgens wordt het Russische front besproken, waar het zomeroffensief van Broessilow werd voortgezet (slagen bij Korvel van 28 Juli tot 12 Augustus, aanvallen in de richting Lemberg en bij Stanislaw van 28 Juli tot 10 Augustus en het O.H. tegenoffensief van het 7e leger in de Karpathen van 28 Juli tot 8 Augustus). Op dit front waren de Centralen geheel in de verdediging gedrongen en bepaalden hun maatregelen zich tot „het stoppen van gaten”, waarbij zeer veel terrein werd verloren (in Oost.Galicië tot 50 km. diepte).

Over de verzorging van dit deel hebben wij ook thans weer niets dan lof. De 12 bijlagen worden gevormd door een 9-tal zeer duidelijke kaarten, een overzichtskaart 1 : 750.000 van het Roemeensche operatieterrain, de dislocatie der wederzijdsche strijdkrachten omstreeks Augustus—September 1916 en een overzicht der spoorwegvervoeren van Augustus tot December 1916.

Treffend is de wijze, waarop de samenstellers het „eere, wien eere toekomt” huldigen. Ondanks alle waardeering voor de geweldige prestaties der O.H.-troepenlichamen, weten de schrijvers nochtans den geboden Duitschen steun op de juiste waarde te schatten. Als teekenend voorbeeld van de objectiviteit, die dit geheele machtige werk kenmerkt, citeeren wij hier een gedeelte (blz. 218 en 219).

Na gewezen te hebben op de geweldige verliezen der O.H.-troepen, zegt de schrijver:

„Bij al dit kwaad namen echter de aanvoerders van alle rangen nog iets waar. Onder de zware mokerslagen der Russen hadden in een periode, dat zich op het Italiaansche oorlogstoooneel de Habsburgsche regimenten onbekommerd om onvermijdelijke terugslagen in ongebroken kracht tegen de in getal en door uitrusting overmachtige vijanden verweerden, het weerstandsvermogen en de moreele gesteldheid van het O.H. leger op het Russische front bedenkelijk geleden (al mochten dan ook talrijke troepenafdeelingen nog uitstekend vechten). Wel waren terugslagen en benarde oogenblikken ook den Duitschen medestrijders niet bespaard gebleven, maar bijna nergens hadden deze zulk een omvang aangenomen als in de vakken, waarin O.H.-troepen op zichzelf waren aangewezen ge-

weest. Ook de „kozakkenvrees” kwam als erfelijk kwaad na de eerste, zoo verliesrijke slagen weer te voorschijn.

In dezen materieelen en moreelen noodtoestand moest de bondgenoot telkens weer bijspringen. Hij deed dat, ondanks de eigen moeilijkheden in het Westen (die ook hem een moreele crisis geenszins bespaarden) naar beste krachten. Op alle deelen van het front doken langzamerhand Duitsche bataljons op, „Korsettstangen”, zooals de Pruisische soldatenhumor deze noemde zonder te veel acht te slaan op de gevoeligheid van „Bruder Schnürschuh”. *En geschiedkundige waarheidsliefde* (wij cursiveeren) *gebiedt het om vast te stellen, dat in die kritieke weken het vaste bezit eener stelling veelal slechts dan verzekerd mocht worden geacht, indien Duitsche troepen aan de verdediging meewerkten.*

De veel betere uitrusting met krijgsmiddelen der Duitsche eenheden droeg uiteraard het hare hiertoe bij. Zeker is het, dat een en ander trots dit alles, toch niet wrijvingloos verliep. De Duitsche helper vond niet steeds de juiste manier om naast zijn bedreigden bondgenoot op te treden. Het ontbrak hem ook wel aan inzicht in de buitengewoon moeilijke omstandigheden, waaronder de Habsburgsche volkerengemeenschap den oorlog voerde en die — naarmate de oorlog langer duurde — steeds ingewikkelder werden. Niet zelden was hij met een hard oordeel klaar, voordat zijn zakelijke kennis en de omstandigheden dit rechtvaardigden. Dit gaf aanleiding tot ontstemming en ernstige oneenigheden. Zulks vond niet zoo zeer plaats bij de troepen zelf, wier strijders en lagere commandanten der O. H. weermacht het verschijnen der Duitsche vrienden bijna altijd onder herademing begroetten, doch veel meer bij de O.H. staven, waar het inschuiven van talrijke Duitsche bevelsorganen in toenemende mate als bitter, ja zelfs ondragelijk, werd ondervonden en waar men in oogenblikken van ontspanning dan ook wel eens al te gemakkelijk het verlangen vergat, waarmee de hulp van den bondgenoot vóór zijn verschijnen was tegemoet gezien.”

Wij hopen hiermede de belangstelling onzer lezers voor dit mooie werk opnieuw te hebben opgewekt.

W.

Der Begriff „Militärluftfahrzeug” im Luftrecht, 42. Heft der Versammlung „Volkerrechtsfragen” von ERWIN RIESCH. Uitg. Ferd. Dümmlers Verlag, Berlin und Bonn.

In verband met de Duitsche gelijkgerechtigdheid en herbewapening is het voor Duitschland van groot belang dat een voor alle Staten geldende definitie wordt gegeven van het begrip „Militärluftfahrzeug”, omdat op Duitschland thans nog drukken de bepalingen van Versailles en de overeenkomst tusschen de Geallieerden en Duitschland van 1926, waarin een van andere regelingen afwijkende definitie wordt gegeven van hetgeen wordt verstaan onder militair luchtvaartuig.

Schr. geeft aan welke definities sinds 1901 aan het begrip „militair luchtvaartuig” zijn gegeven, zoowel in internationale overeenkomsten, als in nationale wetgevingen, als door verschillende schrijvers, waarbij hij afzonderlijk behandelt de jaren vóór, gedurende en na den wereldoorlog.

De belangrijkste na-oorlogse definitie is die van art. 31 van de Parijsche luchtvaartconventie van 1919. Deze luidt: „Tout aéronef commandé par un militaire commissionné à cet effet est considéré comme aéronef militaire.” Onze wetgeving huldigt ook deze definitie.

Schr. geeft zijn bezwaren tegen deze en tegen andere redacties die in internationale verdragen of in nationale wetgevingen voorkomen. Hij betoogt ook de wenschelijkheid dat militaire vliegtuigen van herkenningsteekenen moeten zijn voorzien.

Voor de ontwapende Staten is nauwkeurig voorgeschreven welke luchtvaartuigen als militaire worden beschouwd en dus verboden zijn. Volgens schr. zijn de begrippen „Kriegsluftfahrzeuge” en „Militärluftfahrzeuge” met elkaar verward.

Ten slotte geeft schr. aan het einde van zijn, geheel op feitenmaterieel berustend, betoog aan welke definitie van „Militärluftfahrzeug” moet worden gegeven om aan alle moeilijkheden tegemoet te komen.

Deze luidt: „Jedes dem Dienste der Wehrmacht zugeteilte Luftfahrzeug ist ein Militärluftfahrzeug. Jedes in Betrieb befindliche Militärluftfahrzeug hat feste und von auszen leicht erkennbare Hoheitsabzeichen zu führen.”

Deze definitie geldt zoowel in vredes- als in oorlogstijd.

N.

Geschichte der Luftwaffe. Eine kurze Darstellung der Entwicklung der fünften Waffe mit einem Geleitwort des Reichluftfahrtministers GÖRING door HILMER FREIHERR VON BÜLOW. 176 blz. Prijs: ing. R.M. 4,—, geb. R.M. 5.60.

S heeft een bekenden naam op het gebied van de militaire luchtvaart. Het boek overtreft de verwachtingen opgewekt bij het lezen van zijn meesterlijke publicaties in de vroegere „Luftwacht” — nu „Luftwehr” — over luchtvaartpolitiek en luchtstrategie.

Tot nu toe was er eigenlijk geen boek, dat in beknopte, duidelijken vorm een compleet overzicht gaf van de ontwikkeling van het luchtwapen, voor, tijdens en na den wereldoorlog. Nu is het geen „wapen” meer, maar een „macht” naast leger en vloot. Men leze het derde deel: „Die Luftwaffe nach dem Weltkriege”. Hoe duidelijk blijkt daaruit met welke gevaren men in de toekomst rekening moet houden; hoezeer wij ons op den lucht-oorlog moeten instellen. Tevens krijgt men een indruk omtrent de oorlogsvoorbereiding op luchtvaartgebied van de leden van den volkenbond.

Er zijn reeds veel uitstekende boeken over dit onderwerp geschreven, maar om een algemeenen indruk te krijgen van de vraagstukken, welke heden in het middelpunt van de belangstelling staan, was het tot nu toe noodig een groot aantal werken te bestudeeren. In dit boek vindt degene, die zich niet speciaal op militair-aviatisch gebied heeft bekwaamd, tal van gegevens, welke de kern van de zaak raken.

Het eerste deel „Entstehung und Gestaltung der Luftwaffe bis zum Weltkriege” vind ik het minst interessant. Het is een eigenaardige gewoonte van veel Duitsche schrijvers om tot een voorhistorisch tijdperk terug te gaan. Gelukkig was dat hier niet mogelijk, tenzij men een pterodactylus zou willen beschrijven.

Bijzonder goed is het tweede gedeelte „Die Luftwaffe im Weltkriege”. S. noemt de tactische vraagstukken omtrent het gebruik van het luchtwapen, welke in dit tijdvak hun oorsprong vinden en die nu nog lang niet zijn opgelost. Duidelijk is de ontwikkelingsgang, zoowel in technischen als in tactischen zin waar te nemen, steeds hogere eischen moeten aan personeel en materieel worden gesteld. Lastige problemen: „Sperrefliegen”, het nachtjagen, het ingrijpen in het gevecht op den grond, en vooral het voor en tegen van het dag- en nachtbombardement, die over en weer nog al eens van beteekenis verwisseld, worden grondig behandeld. Bijzaken worden vermeden. Een verslag van de uiterst voorzichtige pogingen om een *zelfstandige* luchtmacht te organiseeren is niet vergeten. S. brandmerkt het conservatisme, dat ook nu de militaire luchtvaart zooveel schade doet. Er wordt in dit hoofdstuk terecht gewaarschuwd voor de neiging, welke bestaat, om de ervaringen uit den wereldoorlog op het gebied van luchtaanval en -verdediging met alle geweld pasklaar te willen maken voor hedendaagsche toestanden. Een aandachtige beschouwing van de talrijke uitstekende foto's van vliegtuigen 1918 en 1934 met de daaronder aangegeven performances zal deze waarschuwing beter dan een lang betoog verduidelijken! In dit verband valt op blz. 73 een foto van onzen goeden, ouden Fokker D VII op, eenpersoonsjager, geboren 1918, thans nog in de vaart, bedreigende den modernen bombardeer met dood en verderf . . .

In het derde deel worden de tactische en strategische problemen, welke na den oorlog zijn ontstaan, behandeld. Het spreekt vanzelf, dat aan het „Douhetisme” de aandacht wordt geschonken, welke deze theorie (voor hoe lang nog theorie?) verdient. Interessant is de beschrijving van de vele factoren, welke van invloed zijn op de luchtvaartpolitiek en -strategie van de „rüstungsfreien” staten.

Eindigen wij met de beide laatste zinnen van het boekwerk, welke den schrijver en den inhoud typeeren: „Niemand weisz, wie der Krieg der Zukunft aussehen wird. Gewiss ist nur, dass die Luftwaffe in allen kriegerischen Konflikten eine beherrschende, vielleicht entscheidende Rolle spielen wird.”

v. R.

Het springen over hindernissen door Eerste-Luitenant J. A. DE BRUINE der Veldartillerie. Uitgave J. Noordduyn en Zn., 1934., Gorinchem. Prijs f 0,60.

Wij zullen wel niet ver mis zijn als wij beweren, dat iedereen die paard rijdt, ook wel eens over een hindernis springt of dit althans tracht te doen. Het „er over komen” geeft, zij het ook in nog zoo geringe mate, toch zelfvoldoening. Maar op het paard komt het in de eerste plaats aan. En dan, zullen velen zeggen: „de stijl”. Zeker, iedere ruiter weet dat met de Italiaansche methode geweldige resultaten bereikt *kunnen* worden. Toch is deze methode niet zoo maar voetstoots aanvaard, noch in Nederland, noch in andere landen.

De eerste luitenant DE BRUINE, die sinds kort een detachering aan de beroemde

rijschool te Saumur in Frankrijk achter den rug heeft, beschrijft in dit boekje op duidelijke en overzichtelijke wijze hoe houding en actie van den ruiter moeten zijn voor, tijdens en na den sprong, volgens de in Saumur zeer nauwgezet bestudeerde methode. Tal van plaatjes, ontleend aan filmopnamen, maken het den lezer gemakkelijk het geheel te begrijpen. In slechts 36 bladzijden is de schrijver er op, naar onze meening, uitstekende wijze in geslaagd, de juiste theorie van den sprong uiteen te zetten.

Wij bevelen dit boekje aan alle ruiters — in 't bijzonder ook aan de ouderen — sterk aan. In de voorrede zegt schrijver dat de in Nederland gevolgde methoden in hoofdzaak met de theorieën van Saumur overeenkomen. Maar in Nederland is het nog nooit zoo goed, duidelijk en beknopt neergeschreven. Ziedaar de grootste verdienste van dit werkje, waarvoor wij den schrijver graag onze hulde brengen.

P.

Essai sur le renseignement à la guerre, door Colonel BERNIS. Uitg.: Berger-Levrault, Parijs. Prijs: 10 fr.

De ernstige tegenslagen, welke de Franschen in het begin van den wereldoorlog mede tengevolge van het falen van den Inlichtingsdienst ondervonden, zijn wellicht oorzaak, dat aan dezen dienst in het Fransche leger sedert dien bijzondere aandacht is geschonken. Hiervan getuigt ook het boek van Kolonel BERNIS, die in den oorlog geruimen tijd werkzaam was bij den inlichtingsdienst van een groote eenheid en derhalve uit eigen ervaring kan putten.

De inlichtingsdienst heeft ten doel den commandant de gegevens te verschaffen omtrent den vijand, welke een der grondlagen moeten vormen van zijn besluit omtrent de wijze, waarop hij een hem verstrekte opdracht wenscht uit te voeren.

Kolonel BERNIS onderscheidt twee methoden om de gegevens omtrent den vijand te interpreteren. Bij de eerste methode tracht de commandant zich een denkbeeld te vormen omtrent hetgeen de vijand *zal* doen, bij de tweede gaat hij na wat de vijand *kan* doen. De eerste methode heeft vooral in Duitschland aanhangers gevonden. Zij wordt gekarakteriseerd door een uitspraak van den ouden MOLTKE, waarin hij zegt, dat de commandant temidden van den nevel der ongewisheid moet „apprécier sainement ce qu'on voit, deviner ce qu'on ne voit pas”. Het voordeel van deze methode is, dat zij den commandant een duidelijk beeld van den vijand verschaft, waartegen hij met beslistheid maatregelen kan nemen. Het groote nadeel is echter, dat het beeld op fantasie berust en kans loopt weinig gelijkenis met de werkelijkheid te vertoonen, in welk geval de getroffen maatregelen verkeerd zijn. Deze methode draagt dus een zeer speculatief karakter. Met verschillende krijgsgeschiedkundige voorbeelden toont schr. het daaraan verbonden gevaar duidelijk aan: MOLTKE 16 Aug. 1870, BÜLOW 28 Aug. 1914, LUDENDORFF 15 Juli 1918.

Hiertegenover stelt schr. de tweede methode, gekenschetst door het beginsel van NAPOLÉON: „Avoir prévu tout ce que l'ennemi peut faire”. Bij deze methode tracht de commandant niet te raden wat de vijand zal doen, doch leidt hij uit de verkregen inlichtingen af, welke mogelijkheden er voor den vijand bestaan en waarmede hij dus rekening moet houden. De inlichtingendienst moet er naar streven de grenzen van het mogelijke zooveel mogelijk te verkleinen. Ook van de toepassing van deze methode geeft schr. voorbeelden en toont aan, dat zij weliswaar de overwinning uiteraard niet kan garandeeren, doch in staat stelt „de dominer toujours tout le possible”.

Schr. bespreekt vervolgens de werking van den Inlichtingsdienst en van de organen daarvan.

Belangstellenden in den inlichtingsdienst en vooral zij, die bij mobilisatie voor dezen dienst zijn bestemd, raden wij lezing van de onderwerpelijke studie gaarne aan, in het bijzonder teneinde een denkbeeld te krijgen omtrent de methode — die der mogelijkheden — waarop ook onze bepalingen betreffende den inlichtingsdienst zullen berusten.

C.

UIT DE VAKPERS

HET GEBRUIK VAN ZWARE MITRAILLEURS BIJ LICHTÉ TROEPEN.

Directe of indirecte richting, bij de eenheden in voorste lijn of meer achterwaarts (schieten over eigen troepen heen of door tusschenruimten van troepen in voorste lijn), uitgeven van secties aan de commandanten der eenheden in voorste lijn, een krachtige mitrailleurseenheid houden in handen van den B.C. of R.C., ziedaar de altijd weer naar voren komende kwesties betreffende het gebruik van zware mitrailleurs, die ten nauwste samenhangen met de waardeering van de schiettechnische eigenschappen van het wapen, dus ook van de doelen die men met dit wapen kan en wil bestrijden.

Een zeer belangrijke van de genoemde kwesties is het vuren uit open of gedekte opstellingen bij het gevecht van lichte troepen, waarbij men natuurlijk in beide gevallen moet aannemen dat directe waarneming steeds mogelijk is, en dat de munitieaanvulling verzekerd is. De voorstanders van het vuren uit open opstellingen in het gevecht van lichte troepen beroepen zich veelal op het snel verloop van dit gevecht en het verrassend karakter er van. Wij achten dit echter een onjuist motief om te pleiten voor open — en dus ook naar voren gebrachte opstellingen. Dit laatste spreekt vooral sterk als onze toekomstige tegenstander over infanteriegeschut beschikt.

Het *Militär Wochenblatt* heeft sinds eenigen tijd zijn kolommen opengesteld voor de pro en contra's van bovenbedoelde *zeer belangrijke tactische aangelegenheden*, waarbij op de details van de schietpraktijk duidelijk wordt ingegaan.

Wij zouden het van belang achten, indien ook onze Nederlandsche officieren der lichte troepen zich in *De Militaire Spectator* uitspraken over het tactisch gebruik der zware mitrailleurs. Indien hierbij officieren, geen mitrailleurcommandant zijnde de wapenen(pen) kruisen met hunne mitrailleur-technische collega's, kan dit het vraagstuk slechts ten goede komen. Zij kunnen daarbij hun Duitsche collega's tot voorbeeld nemen. Dat men in Duitschland slechts bereden mitrailleurafdeelingen kent en bij ons mitrailleur-eskadrons en mitrailleur-pelotons op motorrijwielen doet aan het vraagstuk hier bedoeld, niets af.

Militär Wochenblatt, Jaargang 118 (1-7-33 tot 1-7-'34), No. 29 en 30.
Jaargang 119 (1-7-'34 tot 1-7-'35) No. 2, 9 en 20.

P.

DE SLAG AAN DE ARGES (27 NOV.-3 DEC. 1916).

Dr. JUR. FRITZ HERÉVS geeft een zeer goede strategische studie over den slag aan de Arges in Roemenië, welke slag over het lot der Roemeensche hoofdstad besliste. Deze strijd — de laatste in den *bewegingsoorlog* — is zeer belangwekkend, daar de Roemenen een operatie op de binnenlijnen hebben uitgevoerd tegenover één der drie — hun land binnendringende — Duitsche groepen (KUHNE, KRAFFT VON DELMENSINGEN en VON KOSCH). Gedurende de daartoe ingezette manoeuvre hebben zich zeer merkwaardige voorvallen afgespeeld en zijn toestanden ingetreden, die men in vreedstijd als ondenkbaar zou verwerpen, indien de krijgsgeschiedenis niet telkens weer voorbeelden gaf, die toonen, dat op het gevechtveld alle fantasiën worden overtroffen.

Wij raden het lezen der zeer duidelijke en van fraaie kaarten voorzien studie sterk aan. Zij opent aan kenners van de Roemeensche operatiën wel geen nieuwe gezichtspunten, doch geeft een goed, beknopt en toch volledig beeld van het gebeurde, terwijl zij een voortreffelijk inzicht geeft in de mentaliteit van Duitsche commandanten tegenover een minder geoefenden tegenstander.

Mil. Wissenschaftliche Mitteilungen, October—November 1934.

W.

VECHTWAGEN EN ANTI VECHTWAGENGESCHUT.

De Commandant J. PERRÉ geeft een zeer interessante beschouwing over bovenstaand onderwerp, waarin hij achtereenvolgens beschouwt:

- I. De tegenwoordige toestand.
- II. De naaste toekomst.

In beide hoofdstukken bespreekt de schr. verder:

- a. de algemeene typen van de vechtwagens;
- b. de algemeene typen van het anti-vechtwagengeschut;
- c. aan welke van de beide „tegenstanders” het overwicht vermoedelijk moet worden toegekend.

In de inleiding brengt de schr. naar voren hoe zich ook op dit terrein de eeuwenoude strijd tusschen kanon en pantser in zijn meer modernen vorm afspeelt en waarbij hij uiteraard nader ingaat op de vraag tot welke ontknooping deze strijd zal leiden en waarbij de schr. zich in de eerste plaats tot taak stelt na te gaan hoe momenteel de verhouding tusschen de beide strijdmiddelen is om verder een poging te wagen om te voorspellen in welke richting de evolutie van de beide strijdmiddelen zal gaan.

I. *De tegenwoordige toestand.*

De schr. verdeelt de huidige vechtwagens (w.o. hij voor zijn doel tevens de pantserauto's verstaat) in 5 wel onderscheiden categorieën:

1. De *zeer lichte vechtwagens* analoog aan wat wij gewoonlijk pantserwagens noemen en waarvan de voornaamste kenmerken zijn:
gewicht: 3 à 5 ton;
afmetingen: lengte 3 à 3.5 m, breedte 1.50 à 1.80 m, hoogte 1.50 à 1.80 m;
bemanning: twee man;
pantsering op de meest-kwetsbare plaatsen: 6 à 10 mm;
max.snelheid: 30 à 50 km;
bewapening: in het algemeen 1 mitrailleur.
2. *Lichte vechtwagens*, meer of minder afgeleid van de oude Fransche Renault-wagen en waarvan de kenmerken zijn:
gewicht: 6 à 9 ton;
afmetingen: lengte \pm 4 m, breedte 1.75 à 2.— m, hoogte \pm 2.— m;
bemanning: twee man;
pantsering op de meest-kwetsbare plaatsen: 15 à 20 mm;
max.snelheid: 10 à 40 km;
bewapening: een mitrailleur of een klein-kaliber-vuurmond.
3. *Middelbare vechtwagens* met de volgende kenmerken:
gewicht: 10 à 25 ton;
afmetingen: lengte 5 à 6 m, breedte 2.40 à 3.— m, hoogte 2.20 à 2.75 m;
bemanning: ten minste 3 man;
pantsering op de meest-kwetsbare gedeelten: 10 à 25 mm;
max.snelheid: 25 à 40 km;
bewapening: ten minste een vuurmond en een mitrailleur.
4. *Zware vechtwagens*, met de volgende kenmerken:
gewicht: 30 à 45 ton;
bemanning: kan gaan tot een tiental;
pantsering op de meest-kwetsbare plaatsen: 20 à 25 mm;
max.snelheid 10 à 20 km;
afmetingen: lengte 8 à 10 m, breedte 3.— à 3.50 m, hoogte meer dan 3.— m;
bewapening: ten minste een kanon en mitrailleur.
5. *Zeer snelle vechtwagens* van het Christie-type, waarbij alles ondergeschikt is aan de snelheid en de actieradius en welke soort de schr. verder wenscht te verwaarloozen als zijnde een speciaal Amerikaansch wapen en welke de schr. voor de Europeesche landen minder geëigend acht.

Aangezien voor iedere categorie in alle landen de pantsering toeneemt, gaat de schr. bij zijn verdere beschouwingen uit van de hiervoren gegeven maximum-pantsering.

De schr. vestigt er de aandacht op, hoe de constructeurs steeds streven den wagen de minst-kwetsbare vormen te geven zoodat het niet meer gewaagd schijnt als basis te nemen een projectiel, dat de wagen treft onder een hoek van 30° met de normaal van het getroffen vlak.

De afmetingen van de verschillende modellen loopen zeer uiteen. Hoe grooter deze zijn, hoe grooter de kwetsbaarheid.

De snelheid is een ingewikkeld probleem. In het voorgaande is de maximumsnelheid aangegeven, waaronder de schr. verstaat de grootst-mogelijke snelheid op een behoorlijk weerstandbiedend, vlak en horizontaal terrein.

De snelheid, welke de wagen op een lang parcours kan bereiken, blijft aanzienlijk beneden de vorenbedoelde hoogst-bereikbare snelheid.

Dan onderscheidt de schr. de „evolutiesnelheid”, waaronder hij verstaat de snelheid waarmede een wagen zich van het eene terreinpunt naar het andere kan begeven, wanneer de bemanning niet is belast met het doorzoeken van het terrein.

Ten slotte de „gevechtssnelheid”, welke weer minder is dan de evolutiesnelheid en welke de schr. stelt op $\pm 25\%$ van de vorenaangegeven maximumsnelheden.

Ten aanzien van het *anti-vechtwagengeschut* gaat de schr. na:

1. de dikte van de te doorboren pantsers;
2. de hoek, waaronder de schoten invallen;
3. den afstand, waarop de pantsers worden doorboord.

De schr. stelt de schootsafstanden van het anti-vechtwagengeschut op 500 à 1000 m. De schr. verdeelt het anti-vechtwagengeschut eveneens in 5 categorieën:

1. automatische geweren met een kaliber van 20 mm;
gewicht 38 kg;
doorboringsvermogen: op 500 m 15 à 16 mm pantser.
2. Mitrailleurs met kalibers van ± 13 mm;
gewicht 110 à 150 kg;
doorboringsvermogen: op 500 m 15 à 16 mm pantser.
3. Mitrailleurs met kaliber van ± 20 mm;
gewicht 150 à 170 kg;
doorboringsvermogen op 500 m: 20 mm pantser.
4. Vuurmonden met een kaliber van 31 tot 41 mm;
gewicht 200 kg;
doorboringsvermogen: op 500 m 20 à 25 mm;
op 1000 m 15 à 16 mm.
5. Vuurmonden met een kaliber van 44 tot 47 mm;
gewicht: 250 à 300 kg;
doorboringsvermogen: op 500 m 40 mm;
op 1000 m 25 mm.

Na uitvoerige beschouwingen komt de schr. tot de volgende *conclusiën*

- a. Anti-vechtwagenvuurmonden, die alleen uitwerking hebben binnen de werkingssfeer van een vechtwagen, zijn in staat de vechtwagens verliezen toe te brengen. Zij kunnen, overgelaten aan eigen kracht, een vechtwagenaanval niet keeren. Zij zijn niet in staat, zelfs als zij op het moment van den aanval intact zijn, een ondoorschrijdbaar afsluitingsvuur te vormen.
- b. Het duel speelt zich af in een uitermate korten tijd, welken tijd de vechtwagen kan bekorten, zoodra hij het anti-vechtwagengeschut heeft ontdekt. De anti-vechtwagenvuurmond zal dus meer effect sorteeren, naarmate hij minder zichtbaar is, dus minder zwaar, en de vuursnelheid grooter is.
- c. Het anti-vechtwagengeschut, dat krachtige vuuruitwerking heeft boven 1000 m, maakt het noodig den vechtwagen een goede bescherming te verleen, boven dien, welke hij zichzelf verschafft.
- d. De lichte, middelbare en zware vechtwagens, gepantserd met pantsers van 20 à 25 mm, stellen zich tegenover de huidige anti-vechtwagenvuurmonden niet aan buitengewone gevaren bloot onder voorwaarde, dat zij steeds in nauwe samenwerking met de andere wapens handelen.
- e. De zeer lichte vechtwagens staan door hun bijzondere eigenschappen en hun daaruit voortvloeiend tactisch gebruik aan grooter gevaar bloot.

Voor wat de naaste toekomst betreft, constateert de schr., dat een van de meest op den voorgrond tredende verbeteringen voor den vechtwagen bestaat in de verbetering van het pantser.

De schr. houdt het voor mogelijk, dat in de naaste toekomst de pantsering voor de zeer lichte vechtwagens zal bedragen 20 à 25 mm en voor de andere soorten op 40 à 50 mm.

Hiertegenover ziet hij een anti-vechtwagenvuurmond van 400 à 500 kg, d.w.z. vuurmonden, zwaarder en dus zichtbaarder dan een bergvuurmond van 65 mm.

Gelet op de overige omstandigheden, waaronder dergelijke vuurmonden zullen moeten optreden, acht de schr. het logisch, dat men zal komen tot twee onderscheiden typen:

- a. het eene vóór alles zeer krachtig en met lange dracht;
- b. het andere vóór alles licht, weinig zichtbaar en met groote vuursnelheid.

De schr. wijdt, zooals vanzelf spreekt, ook aandacht aan het geweer-GERLICH en wijst daarbij op de vele onvolkomenheden, welke ook deze uitvinding nog eigen zijn.

De schr. besluit zijn interessante beschouwingen met de conclusie:

Het betrekkelijke evenwicht, dat momenteel bestaat tusschen den vechtwagen en het anti-vechtwagengeslacht schijnt zich niet bepaaldelijk ten nadeele van den eerste te zullen wijzigen, onder voorwaarde:

- a. dat de vechtwagen de vorderingen van de techniek uitbuit om zijn pantsering te verzwaren;
- b. dat de vechtwagen voortdurend vecht in nauwe samenwerking met de andere wapens.

Revue d'Infanterie, Juli '34.

B.

HET A.B.C. VAN HET ARTILLERIE-GEBRUIK.

De Kolonel der Artillerie GAUTSCH geeft over bovenstaand onderwerp een aardige beschouwing, waarbij de auteur een vrij eenvoudige formule geeft, welke hij als de basis van het artilleriegebruik beschouwt.

Hoewel uiteraard in een eenvoudige formule, zooals de schrijver deze opstelt, niet alle factoren, welke hun invloed doen gelden, tot uiting kunnen worden gebracht, geeft zij toch een eenvoudige, aardige richtlijn voor het artilleriegebruik aan.

De artillerie is slechts werkzaam door haar vuur. De manoeuvre van dit vuur wordt bepaald door twee groepen factoren:

- a. de beschikbare middelen;
- b. de te bereiken resultaten.

Ten aanzien van de onder *a* genoemde doet zich nooit een onzekerheid gevoelen, hieronder vallen:

1. aantal en karakter van de beschikbare middelen;
2. aantal en karakter van de beschikbare vuurmonden;
3. de tijd, voor de voorgenomen operatie beschikbaar;
4. de eventuele hulpmiddelen, welke beschikbaar zijn.

Voor wat betreft de onder *b* bedoelde factoren tasten wij weer in het duister.

De schr. eischt, dat de infanteriecommandant (in geval van rechtstreekschen steun) dan wel de tactische commandant aangeeft, welke resultaten moeten worden bereikt. De artilleriecommandant vindt dan in zijn voorschriften hoeveel projectielen in totaal benodigd zullen zijn om dit resultaat te bereiken. En dit gegeven is voor den schr. voldoende om zijn vorenbedoelde eenvoudige formule op te stellen.

Wij geven haar hieronder met een verklaring van de gebezigde letters, waarbij wij het aan den lezer overlaten om in het artikel den logischen opbouw van de formule te volgen.

De formule luidt:

$$N = n \cdot q \cdot t, \text{ waarin } N \leq A \text{ en } t \leq T.$$

Hierin is:

- A = beschikbare hoeveelheid munitie;
 T = beschikbare tijd voor de voorgenomen operatie;
 n = aantal beschikbare vuurmonden;
 q = gemiddelde vuursnelheid van den vuurmond gedurende de operatie;
 N = totaal noodige verbruik van projectielen voor de artillerievuren;
 t = duur van uitvoering van het vuurplan.

De kritische lezer zal — terecht — opmerken, dat ook in deze formule grootheden voorkomen, welke niet altijd vaststaan. Er zullen evenwel vóór en tijdens een operatie talrijke momenten zijn, waarin ook deze variabelen min of meer constant worden en dan althans getallen geven „om de gedachten te bepalen.” En zeker zullen de infanteriecommandanten, bij inachtneming van deze formule, voldoende gegevens vinden om van de artillerie niet het onmogelijke te vragen.

Revue d'Infanterie, October '34.

B.

LOMBOK.

De Kapitein van den Generalen Staf P. SCHOLTEN herdenkt in een met fotografieën en schetsen verduidelijkte studie de geschiedenis der Lombok-expeditie. Achtereenvolgens worden de geschiedenis van Lombok, de aanleiding tot de expeditie en de voorbereiding daarvan beschouwd, waarna het verhaal der landing, van de oogenschijnlijk vredelievende ontvangst en van het betrekken der bivaks volgt.

Schr. teekent op belangwekkende wijze den beruchten overval en besluit dit deel met de woorden:

„Hetgeen ons bij de lezing der krijgsgebeurtenissen in de eerste plaats opvalt en boven alles gereleveerd dient te worden, is de bewonderenswaardige discipline, de ijzeren tucht, de onverschrokken moed van het Indische leger, zoowel van de officieren, onderofficieren als manschappen. Onder de grootste ellende bleef ieder zijn plicht vervullen, bleef het vertrouwen in de officieren ongeschokt. Nooit kwamen de deugden in ons leger schitterender uit.”

Wij sluiten ons bij dit eeresaluut aan onze Ned.-Indische wapenbroeders geheel aan.

Bij de lezing dezer episode kwamen ons onwillekeurig de gebeurtenissen in Brussel in 1830 en in de Citadel van Antwerpen in 1831 in de gedachten. Ook in deze beide gevallen toonde de Nederlandsche soldaat buitengewone krijgsmansdeugden in omstandigheden zóó moeilijk, als zelden voorkomen. *Zoowel in Brussel als in Lombok evenwel is de troep in die omstandigheden gekomen en heeft hij stroomen bloed moeten offeren, omdat de leiding te goed van vertrouwen was ten aanzien van opstandelingen. Ook bij binnenlandsche moeilijkheden in ons land werd eenige keeren door de leiding niet tijdig begrepen, dat zachte heelmeeesters stinkende wonden maken.*

Mogen de lessen van Brussel en Lombok ons een inzicht in de uitstekende qualiteiten der Nederlandsche soldaten geven, doch ons tevens leeren, dat het leven dezer soldaten zeer kostbaar is, vergeleken bij dat van ongehoorzame volksstammen of opstandelingen.

Kapitein SCHOLTEN besluit zijn studie met hoofdstukken over de aanvulling en versterking der expeditie (vergelijk Brussel 1830) en de verovering van Mataram en Tjakanegara (vergelijk Tiendaagsche Veldtocht).

Wij raden onzen officieren lezing aan.

Indisch Militair Tijdschrift 1934, No. 9.

W.

C^H. GABIAT

MILITAIR- EN CIVIEL KLEERMAKER

BREITNERLAAN 25 — TEL. 774286 — DEN HAAG

VAN OUDS BEKENDE COUPE - GEVESTIGD SEDERT 1909 - VERLAAGDE PRIJZEN

B. WOULDSTRA - LOOIJDIJK 77 - DE BILT

SPECIALAAL IN FRYSCHE SPILLEN

TO WITTEN

ROGGENBREA, SÜKER BOLLE, SOESKREAKELINGEN, DRABELKOEKEN, JOUSTER KEALLEPOAT en OARE KOEKE, DÜMKES, TAAI, BAKKEN en nog folle maer.

ZOO JUIST VERSCHENEN:

JHR. D. J. H. N. DEN BEER POORTUGAEL

„RONDON DE ESKADRONS”

(Oorspronkelijke Roman)

Prijs ingenaaid f 2.25

Gebonden f 3.25

Een verhaal uit het leven van een Cavalerie officier. ~ Menig hooggeplaatst persoon, zoowel uit militaire- als uit ambtenaarskringen, zal zichzelf hierin kunnen terugvinden. ~ Deze echt Hollandsche roman zal den lezer van het begin tot het einde in spanning houden. ~ Voorhanden in den Boekhandel.

A. W. BRUNA & ZON'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ N.V. — UTRECHT